

נופתח העינים

פרק הכונס

1. (נה:) מתני' הכונס צאן לדיר
2. (נה: נו.) סוגיא דפטור מדיני אדם
3. (נו.) נפרצה בלילה
4. (נו:) הוציאה לסטים
5. (נו:) מסרה לרועה
6. (נו: נו.) סוגיא דשומר אבידה
7. (נו: נח.) נפלה לגינה
8. (נח:) סוגיא דשומא
9. (נח:) דף עזר לסוגיא דשומא
10. (נח: נט:) היכי שיימינן
11. (נט:) ר' שמעון אומר
12. (נט:) מתני' המגדיש בתוך שדה חבירו
13. (נט: ס.) מתני' השולח את הבערה ביד חש"ן
14. (ס.) לבתה הרוח
15. (ס.) מתני' השולח את הבערה ואכלה עצים
16. (ס: .) אמר ר' שמואל בן נחמני
17. (ס:) יתיב ר' אמי ור' יצחק
18. (ס: סא.) ויתאוה דוד
19. (סא.) מתני' עברה גדר
20. (סא.) מתני' המדליק בתוך שלו
21. (סא: סב.) מתני' המדליק את הגדיש
22. (סב.) אמר רב, שמעית
23. (סב:) מתני' גץ שיצא

בבא קמא דף נ"ה ע"ב

מתנני' הכונס צאן לדיר, פרש מה זה "דיר" (רש"י ערובין דף יח.) _____
 ונעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, פטור; לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, חייב
 נפרצה גדר הדיר בלילה, או שפרצוה לסטים, ויצאה והזיקה, פטור; הוציאוה לסטים, לסטים חייבין
 מדוע הוצרך התנא לומר "נפרצה בלילה פטור" אחר שכבר אמר "נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה פטור" (תוס' 1.
 _____ 2. _____

ומה החידוש שפטור כ"שפרצוה לסטים" (תוס') _____
 הניחה) את הבהמה (בחמה, או שמסרה לחרש שוטה וקטן, ויצאה והזיקה, חייב
 מסרה לרועה, נכנס הרועה תחתיו, פרש (רש"י) _____
 נפלה הבהמה לגינה ונהנית, דהיינו שהזיקה שם פירות, וע"י זה היתה הנאת ממון לבעל הבהמה
 איזו הנאה יכולה להיות לו מזה _____
 האם איירי שנפלה ע"י פשיעה או ע"י אונס (רש"י) _____
 משלמת מה שנהנית, האם תשלום זה שוה לדמי הפירות שהזיקה (רש"י) _____
 ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה

סיכום דיני בהמה שהזיקה שהובאו במשנתנו

הטעם	הדין		
רש"י			נעל בפניה כראוי
			לא נעל בפניה כראוי
1. 2. תוס'			נפרצה בלילה
		דין הבעלים	פרצוה לסטים
		דין הלסטים	
		דין הבעלים	הוציאוה לסטים
		דין הלסטים	
	י'אזר ז'המשך הלמי		הניחה בחמה אע"פ שנעל בפניה כראוי
רש"י		דין הבעלים	מסרה לחש"ו
		דין החש"ו	
		דין הבעלים	מסרה לרועה
		דין הרועה	
		ונהנית	נפלה לגינה באונס
		לא נהנית	
			ירדה כדרכה

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

המשך המשנה: **כיצד משלמת מה שהזיקה**, פירוש, כיצד שמין את הנזק

האם התנא בא לפרש כיצד משלמת כשאכלה פירות מחוברין או כשאכלה פירות תלושין _____

מנלן שאין שמין את הערוגה בפני עצמה (רש"י) _____

שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה קודם שנאכלה הערוגה הזאת, **וכמה היא יפה** עכשיו לאחר שהזיקה,

והמזיק משלם את ההפרש. האם תשלום זה הוא כמו השווי של הפירות שהזיקה או פחות (שם) _____

וכמה משלם אם אכלה פירות תלושין _____

ר"ש אומר, שאם אכלה פירות גמורים, משלמת פירות גמורים, אם סאה סאה אם סאתים סאתים

פרש "פירות גמורים" (רש"י) _____

סכס, האם שמין את הפירות בפני עצמן או אגב השדה

כשאכלה פירות תלושין	כשאכלה פירות גמורים	כשאכלה פירות שעדיין לא נגמרו	
			לפי תנא קמא
			לפי ר' שמעון

גמ' ת"ר, איזהו כראוי, ואיזהו שלא כראוי

איזה דין במשנתנו באה הברייתא לפרש _____

דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה, זהו כראוי, דלת שאינה יכולה לעמוד אפילו ברוח מצויה, זהו שלא כראוי

סכס, איזו דלת הוי שמירה כראוי _____

איזו דלת הוי שמירה שלא כראוי _____

אמר רבי מני בר פטיש, מאן תנא דמשנתנו, שסובר מועד דסגי ליה (די לו) בשמירה פחותה, ר' יהודה היא

איך משמע דתנא דמשנתנו איירי במועד (רש"י) _____

ואיך רואים שהוא סובר ד"סגי ליה בשמירה פחותה" (שם) _____

והמקור לדברי ר' יהודה הוא, **דתנן (לעיל דף מה): קשרו בעליו של השור את השור במוסירה, ונעל לפניו כראוי,**

ויצא והזיק, אחד תם ואחד מועד חייב, דברי ר' מאיר

ר' יהודה אומר, תם חייב, מועד פטור, שנאמר לגבי שור מועד "ולא ישמךנו בעליו" ושמור הוא זה

באר איך משמע מפסוק זה דמועד סגי ליה בשמירה פחותה _____

ר' אלעזר אומר, שמועד אין לו שמירה אלא סכין, לפי דבריו האם מועילה שמירה לשור המועד _____

סכס, איזו שמירה מועילה לגבי קרן

לפי ר' אליעזר	לפי ר' יהודה	לפי ר' מאיר	
			בשור תם
			בשור מועד

סכס, כיצד מוכיח ר' מני בר פטיש שמשנתנו ר' יהודה היא _____

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

דוחה הגמ', את דברי ר' מני בר פטיש, **אפילו תימא** שמשנתנו כר' מאיר שסובר דמועד צריך שמירה מעולה
מכל מקום במשנתנו סגי בשמירה פחותה, והטעם הוא משום **דשאני שן ורגל דהתורה מיעטה בשמירתן**
ובאיזה מזיק סובר ר"מ שצריך שמירה מעולה _____

סכס, לפי משנתנו האם במועד מועילה שמירה פחותה _____ ואיך רואים זאת במשנה _____
מי התנא דמשנתנו לפי רבי מני בר פטיש _____

ולפי הדיחוי האם משנתנו יכולה להיות גם לפי ר"מ _____ א"כ מדוע מועילה שמירה פחותה _____
ומבאר הגמ', מנין שהתורה מיעטה בשמירתן של שן ורגל, **דאמר רבי אלעזר, ואמרי לה שבמתניתא תנא**
ארבעה דברים התורה מיעטה בשמירתן, ואלו הן: א. בור ב. ואש ג. שן ד. ורגל

א. **בור** מנלן, **דכתיב "כי יפתח איש בור, או פי יכרה איש בור, ולא יכסנו"**, משמע, הא אם כסהו פטור
האם כיסוי לבור הוא שמירה מעולה או שמירה פחותה _____
ומה היא שמירה מעולה לבור (רש"י) _____

ב. **אש** מנלן, **דכתיב "שֵׁלֶם יִשְׁלַם הַמְּבַעֵר אֶת הַבְּעֵרָה"**, משמע שאינו חייב על האש **עד דעביד כעין "מבעיר"**
מה נחשב "כעין מבעיר" (רש"י) _____

ג. **שן** מנלן, **דכתיב "ובער בשדה אחר"**, משמע **עד דעביד כעין "ובער"** ד"ובער" היינו שיאכיל את הבהמה בידיים
מה נחשב "כעין ובער" (רש"י) _____

ד. **רגל** מנלן, **דכתיב "ושלח"**, משמע **עד דעביד כעין "ושלח"** ד"ושלח" היינו שיוליך בעצמו את הבהמה לתוך שדה
חבירו, ו"כעין ושלח" היינו שפשע בשמירתו, אבל אם לא פשע, אפילו אם שמרה שמירה פחותה, פטור.

סיכום ארבעה הדברים שהתורה מיעטה בשמירתן ומנלן

איך משמע מזה דהתורה מיעטה בשמירתן	דכתיב ציין את המילים שמהם לומדים זאת	
		בור
		אש
		שן
		רגל

ומביאה הגמ' את המקור לזה ש"ובער" זה שן, ו"ושלח" זה רגל

ותניא "ושלח" זה הרגל, מאיזה פסוק נלמד זאת _____
"ובער" זה השן, מאיזה פסוק נלמד זאת _____

הגמ' מסיימת את הדיחוי שמשנתנו היא גם לדעת ר' מאיר, והטעם הוא, שבשן ורגל סגי ליה בשמירה פחותה
טעמא שחייב בשן ורגל, רק היכא **דעביד כעין "ושלח"** ברגל, וכעין **"ובער"** בשן
הא לא עביד כעין "ושלח" ו"בער" אלא שמר שמירה פחותה, **לא** יתחייב בנוקיהן.

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב

אמר רבה, מתניתין נמי דיקא שדוקא בשן ורגל שהתורה מיעטה בשמירתן, ולא בקרן מועד, ואם כן משנתנו היא רק אליבא דר' מאיר ולא אליבא דר' יהודה, דקתני במשנתנו "הכונס צאן", שדרך הזיקן הוא רק בשן ורגל מכדי (הרי) כל הפרקים עד כאן, בשור קא עסקינן ואתי, א"כ ניתני גם במשנתנו שור, מאי שנא דקתני צאן וכי לאו משום דהתורה מיעטה בשמירתן של שן ורגל

לאו משום דכאן בצאן, קרן לא כתיבא בה שאין דרכה להזיק בקרן, אלא שן ורגל הוא דכתיב ביה וקמ"ל מתניתין, שרק בנוק דשן ורגל מיעטה התורה בשמירתן דמועדין הוא מתחילתן, משא"כ בקרן מועדת צריך שמירה מעולה, שמע מינה.

מה הסברא לומר שבקרן מועדת צריך שמירה טובה יותר משן ורגל שהם ג"כ מועדין (תורת חיים) _____
 סיכום דברי רבה, איזו שמירה צריך לקרן מועדת לפי התנא דמשנתנו _____
 ואיך הוא הוכיח כן ממשנתנו _____
 לפי"ז מי התנא דמשנתנו _____

ביאור שיטת התנא דמשנתנו בענין שמירת נזקין

לפי זה מי התנא דמשנתנו	לתנא דמשנתנו איזו שמירה צריך בקרן מועדת	האם חיוב השמירה בקרן מועדת ובשן ורגל שוים	איזו שמירה צריך בשן ורגל	
				לפי ר' מני בר פטיש
	איין הכחה אהאשנה			לפי הדיחוי "אפילו תימא ר' מאיר"
				לפי רבה

בבא קמא דף נ"ה: נ"ו.

סוגיא דפטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

תניא, אמר רבי יהושע, ארבעה דברים העושה אותן פטור מדיני אדם, פירוש, שב"ד אינם יכולים לחייבו לשלם

מדוע (רש"י)

וחייב בדיני שמים, פרש

ואלו הן:	למי נגרם בזה נזק	ומה הוא הנזק
א. הפורץ גדר בפני בהמת חברו		(רש"י)
ב. והכופף קמתו של חברו בפני הדליקה		(רש"י)
ג. והשוכר עדי שקר להעיד		
ד. והיודע עדות לחברו ואינו מעיד לו		

א. אמר מר, הפורץ גדר בפני בהמת חברו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ' היכי דמי, באיזה כותל הוא פטור מדיני אדם על הבהמה

אילימא דמיירי בכותל בריא, א"כ בדיני אדם נמי ניחייב

על איזה נזק (רש"י) ומדוע (שם)

אמאי א"א לתרץ ד"פטור מדיני אדם" קאי על הבהמה, אבל על הכותל כן חייב (תוס')

אלא הברייתא מיירי בכותל רעוע, באופן זה האם הוא חייב על הכותל ומדוע (רש"י)

ועל מה קאי דברי הברייתא "וחייב בדיני שמים"

סיכום דין הפורץ גדר בפני בהמת חברו

ומדוע	מה דינו על הבהמה	ומדוע	מה דינו על הכותל
			בכותל בריא
			בכותל רעוע

המשך בבא קמא דף נ"ה: נ"ו.

ב. אמר מר, הכופף קמתו של חברו בפני הדליקה, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', היכי דמי, באיזו דליקה מיירי, שהוא פטור מדיני אדם

אילימא דמטיא ליה הדליקה ברוח מצויה, א"כ בדיני אדם נמי נחייב, מדוע (רש"י)

אלא הברייתא מיירי בדליקה דמטיא ברוח שאינה מצויה, מדוע זו סיבה לפוטרו (רש"י)

ורב אשי אמר, דמה דתני בברייתא "הכופף קמתו של חברו" טמון אתמר

באר "טמון אתמר" (רש"י)

והטעם שפטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, הוא משום דשויה טמון באש

מה ההפסד שגרם לבעל הקמה בזה (שם)

סכס, האם מיירי דמטיא ברוח מצויה או ברוח שאינה מצויה: למהלך אי' לרב אשי

ג. אמר מר, השוכר עדי שקר להעיד, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', היכי דמי שהוא פטור מדיני אדם, אילימא ששכרם להעיד לנפשיה, שמה הם יעידו לו (רש"י)

א"כ ממונא בעי שלומי, ובדיני אדם נמי נחייב, איזה ממון עליו לשלם (רש"י)

שים לב: החיוב בדיני אדם אינו מדין מזיק, אלא משום שחייב להחזיר הממון שקבל מחבירו שלא כדין.

אלא, הברייתא מיירי ששכר עדי שקר להעיד לחבריה, והשוכר עצמו לא קיבל שום ממון שלא כדין.

מדוע חייב השוכר בדיני שמים, הרי חברו חייב להחזיר את הכסף שקיבל שלא כדין, אי"כ אין כאן שום הפסד

(תוס')

ד. והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים

שואלת הגמ', במאי עסקינן באיזו עדות מיירי

אילימא בני תרי, פרש _____ א"כ פשיטא, נְפִיָה (רש"י)

שהרי דאורייתא הוא, איפה כתוב בתורה שמי שאינו מעיד לחבירו חייב בדיני שמים

מנלן דהפסוק איירי בשני עדים (רש"י) 1. _____ 2. _____

אלא איירי בחד (בעד אחד), א"כ מדוע חייב בדיני שמים הרי עד אחד אינו יכול לחייב ממון (רש"י)

ומניין שעד אחד מחייב שבועה (דברים י"ט פסוק ט"ו)

סיכום השקו"ט לברר באיזה אופן איירי הברייתא

אלא באיזה אופן מיירי	ומדוע	באיזה אופן א"כ לומר דמיירי	
			הפורץ גדר בפני בהמת חברו
			הכופף קמתו של חברו בפני הדליקה
לפי רב אשי			השוכר עדי שקר להעיד
			היודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו

בבא קמא דף נ"ו ע"א

מקשה הגמ', ותו ליכא מקרים נוספים שחייב בדיני שמים, והאיכא, (סימן: העושה, בסם, ושליח, חבירו, נשבר)
 א. העושה מלאכה במי חטאת של פרה אדומה, ובפרת חטאת (או בפרה אדומה עצמה)

איזו מלאכה מיירי שעשה בהם (רש"י)

ומה הנזק שנגרם ע"י מלאכה זו (שם)

פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים, מדוע הוא פטור מדיני אדם (רש"י)

ב. והאיכא, הנותן סם המות בפני בהמת חבירו ואכלתו ומתה, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.

ג. והאיכא, השולח את הבערה (אש) ביד חש"ו והדליקו בה גדיש של אחר, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.

ד. והאיכא, המבעית (המפחיד) את חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים.

איך מיירי שהבעיתו (רש"י)

ה. והאיכא, נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה, או שנפלה גמלו ולא העמידה ונתקלו בהם והוזקו

ר' מאיר מחייב בהזיקן, וחכמים אומרים פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים.

סיכום הקושיא "ותו ליכא והאיכא"

סימן	כתוב את לשון המשנה / הברייתא	באר מה עשה המזיק	איזה נזק נגרם מזה	מה הטעם שפטור מדיני אדם
העושה		רש"י		רש"י
בסם				
ושליח				
חבירו		רש"י		רש"י
נשבר (לפי חכמים)				

המשך בבא קמא דף נ"ו ע"א

מתרצת הגמ', אין, מיהא איכא טובא, מה יש עוד הרבה.
והני ארבעה דברים איצטריכא ליה לר' יהושע למיתני, משום שיש בהם חידוש
דמהו דתימא, שבדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן שחייב עליהם בדיני שמים
ומבאר הגמ' מדוע הו"א בכל אחד מהארבעה דברים שיהיה פטור אפילו בדיני שמים
א. הפורץ גדר בפני בהמת חבירו החידוש שחייב בדיני שמים הוא
דמהו דתימא, כיון דלמיסתריה קאי, מה עומד לסתירה ומדוע
א"כ מה עביד, ובדיני שמים נמי לא ליחייב גם על הבהמה
מדוע הו"א שמשום כך יפטר גם על הבהמה (תוס' נה: ד"ה אילימא)
קא משמע לן ר' יהושע שחייב בדיני שמים על הבהמה.

ב. הכופף קמתו של חבירו בפני הדליקה, נמי יש בו חידוש
דמהו דתימא, לימא הכופף את הקמה, מי הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה, ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קא משמע לן שחייב בדיני שמים.
ולרב אשי דאמר נמי טמון איתמר יש בזה חידוש שחייב בדיני שמים
דמהו דתימא, שיכול המטמין לטעון אנא כסויי כסיתיה ניהלך (עבורך), לאיזה צורך עשה זאת (רש"י)
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.
מדוע חייב אפילו כשהיתה כוונתו להצילה (תוס')

ג. והשוכר עדי שקר, נמי יש בו חידוש
דמהו דתימא, לימא השוכר, דברי הרב, למי הכוונה _____
ודברי התלמיד, למי הכוונה _____
דברי מי שומעין (מקבלים), באר טענתו (רש"י)
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.

ד. והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו, נמי יש בו חידוש
דמהו דתימא, שיכול "העד אחד" לטעון, מי יימר דכי הוה (אתינא) מסהדינא ליה, הוה מודה הנתבע שהוא חייב,
דלמא הוה משתבע לשקרא, באר טענתו _____
ובדיני שמים נמי לא ליחייב, קא משמע לן.

סכס, מדוע הוה אמינא שיהיה פטור אפילו בדיני שמים במקרים הבאים:
הפורץ גדר בפני בהמת חבירו _____
הכופף קמתו של חבירו _____
ולרב אשי דאמר נמי טמון איתמר _____
השוכר עדי שקר _____
היודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו _____

בבא קמא דף נ"ו ע"א נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים

שנינו במשנתנו, "נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים כו"
 ומה עשתה הבהמה _____ והאם בעליה חייבים _____
אמר רבה, והוא שחתרה הבהמה תחת הכותל והפילתו, על איזה מקרה אמר זאת (רש"י) _____
 ומה הטעם שהוא פטור (שם) _____
 מדייקת הגמ' בדברי רבה, אבל אם לא חתרה, אלא איך נפל הכותל (רש"י) _____
מאי, האם חייב על זה שיצאה והזיקה, מקשה הגמ', **היכי דמי** באיזה כותל מיירי
אילימא דמיירי בכותל בריא, א"כ כי לא חתרה אלא שהכותל מעצמו נפל, **אמאי חייב, מאי הוה ליה למעבד**
אלא אם מיירי בכותל רעוע, א"כ כי חתרה אמאי פטור, הרי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא
 מה הפשיעה שעשה בתחילה _____ ומדוע זו פשיעה (רש"י) _____
 ומה האונס שקרה בסוף (רש"י) _____
הניחא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור
אלא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב, מאי איכא למימר

סיכום קושית הגמ'

ומדוע	ומה צריך להיות הדין לפי הקושיא	שמה הדין בזה לפי רבה	על איזה מקרה הקושיא נפל מעצמו / חתרה
			אם מיירי בכותל בריא
	לחד מאן דאמר		אם מיירי בכותל רעוע

אלא מתניתין דקתני "נפרצה בלילה" מיירי **בכותל בריא, ואפילו לא חתרה**, אלא הכותל מעצמו נפל, ויצאה והזיקה, פטור
וכי איתמר דרבה, אסיפא דמשנתנו **איתמר**, דקתני בסיפא, **הניחא בחמה או שמסרה לחש"ו ויצתה והזיקה, חייב**
 על זה **אמר רבה, ואפילו חתרה** נמי חייב, על איזה מהמקרים בסיפא אמר רבה זאת _____
 ומבאר הגמ' את דברי רבה, **לא מבעיא היכא דלא חתרה** אלא פרצה את הדלת, שאז ודאי חייב
 משום **דכולה בפשיעה הוא**, שהרי כשמניחה בחמה היא עלולה לפרוץ את הדלת, מדוע (רש"י) _____
אלא אפילו במקרה שחתרה שבדרך כלל הוי אונס, נמי חייב כשהניחה בחמה
מהו דתימא, הויה לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס, ולמ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, יהיה פטור
 מה היא הפשיעה שעשה בתחילה (רש"י) _____ ומדוע זה נחשב פשיעה (שם) _____
 ומה הוא האונס שקרה בסוף _____
קמ"ל רבה, דכולה פשיעה היא, ולכן לכו"ע מה הדין בזה _____
דאמר ליה הניזק לבעל הבהמה, **מידע ידעת, דכיון דשבקתה בחמה, כל טצדקא דאית לה למיעבד עבדה ונפקא**
 פרש _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"א

סכס, הניחה בחמה וחתרה האם החתירה היא פשיעה או אונס

ולכן מה הדין למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור	לפי זה כשחתרה האם הוא אונס או פשיעה	כשהניחה בחמה ממה צריך לחשוש	
		רש"י ד"ה תחלתו בפשיעה	בלי החידוש של רבה
			לפי החידוש של רבה

סיכום על מה קאי דברי רבה

מה החידוש של רבה	האם הוא בא לומר דמיירי דוקא בחתרה או אפילו חתרה	על איזה דין במשנתנו אמר רבה את דבריו	
			לפי ההו"א
			לפי המסקנא

סיכום הדינים היוצאים מסוגייתנו

בכותל רעוע		בכותל בריא		
ומדוע	הדין	ומדוע	הדין	
				נפרצה הכותל בלילה מעצמה
	מתלוקת			חתרה
				הניחה בחמה וחתרה

בבא קמא דף נ"ז ע"ב הוציאוה לסטים

שנינו במשנתנו, "הוציאוה לסטים לסטים חייבין"
מקשה הגמ', פשיטא שהלסטים חייבין על מה שהזיקה הבהמה
שהרי כיון דאפקוה (מרשות בעליה על מנת לגוזלה) קיימא לה ברשותיהו לכל מילי
כיצד היא נקנית להם כשהוציאוה (רש"י)

מתרצת הגמ', לא צריכא לומר שהלסטים חייבין, אלא במקרה דקמו לה באפה
באר "קמו לה באפה" (רש"י)

שמצאנו שחייב באופן זה, כי הא דאמר רבה אמר רב מתנה אמר רב, המעמיד בהמת חברו על קמת חברו חייב
פירוש, ראובן שהעמיד בהמת שמעון על קמת לוי, ואכלה את הקמה, חייב ראובן לשלם
ואם נפרש מעמיד כפשוטו, דהיינו שאחזה בידו והוליכה לקמה הרי זה פשיטא דחייב
מדוע זה פשוט (רשב"א)

ועל כרחק לא צריכא לומר שמעמיד חייב, אלא במקרה דקם לה באפה, ומשנתנו נמי מיירי דהלסטים קמו לה באפה
אביי חולק ומפרש את דברי רבה באופן אחר ולפי זה הוא מפרש גם את משנתנו.

אמר ליה אביי לרב יוסף, הכישה במקל אמרת לן, פירוש, דמה שאמר רבה איירי שהעמידה ע"י שהכישה במקל
ולסטים דמשנתנו נמי, איירי שהוציאוה ע"י דהכישוה, לפי זה מה הדין ב"קמו לה באפה"

ומדוע כשהכישוה במקל כן חייבים

איך מתורצת בזה קושית הגמ' "פשיטא כיון דאפקוה וכו' (רש"י)

סיכום דברי רב "המעמיד בהמת חברו על קמת חברו, חייב"

כיצד אי אפשר לפרש דבריו _____ ומדוע _____

ומה הפירוש: לפי מהלך א' _____ לפי אביי _____

סיכום הדין "הוציאוה לסטים לסטים חייבין"

מה החידוש בזה	מה הטעם שהם חייבים	האם הם קנו את הבהמה	מה עשו הלסטים	
אין לזה חידוש אלא א"א לפרש למה היא כמות המשנה				לפי ההו"א
				לפי מהלך א'
				לפי אביי

בבא קמא דף נ"ז ע"ב

שנינו במשנתנו, "מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו"

אמרי בני הישיבה ושאלו, תחתיו דמאן, פירוש, במקומו של מי נכנס הרועה להתחייב בנזקין

אילימא תחתיו דבעל בהמה, לפי זה מי מיירי שמסרה לרועה _____

א"כ קשה, הרי דין זה תנינא חדא זמנא (במשנה דף מ"ד): **מִן רֹז הַבְּעֵלִים אֶת הַשּׁוֹר לַש"ח וְלַשּׁוֹאֵל לְנוֹשֵׂא שְׂכָר וְלַשּׁוֹכֵר כּוֹלֵן נִכְנְסוּ תַּחַת הַבְּעֵלִים**, פרש "נכנסו תחת הבעלים"

אלא כוונת המשנה היא, תחתיו דשומר, דמיירי _____

שהבעלים מסר את הבהמה לשומר, והשומר מסרה לרועה

פרש לפי זה "נכנס הרועה תחתיו" (רש"י) _____

שים לב: בתחילה שאמרה הגמ' "תחתיו דבעל בהמה" היתה הכוונה שהחייב של הרועה הוא על מה שהזיקה הבהמה, ואילו עכשיו שאמרת הגמ' "תחתיו דשומר" הכוונה שהרועה חייב לבעלים אם הזיקה (ע"פ תורת חיים)

מקשה הגמ', ושומר קמא שמסר לרועה, וכי אפטר ליה לגמרי, א"כ לימא תיהוי תיובתא דרבא

דאמר רבא, שומר שמסר לשומר חייב, מי חייב _____ ועל מה הוא חייב (רש"י)

ומה הטעם שהוא חייב (שם) _____

סיכום הקושיא, שומר שמסר לשומר, מי מהם חייב: לפי מה דתני במשנתנו _____ לפי רבא _____

מתרצת הגמ', אמר לך רבא, מאי מסרו לרועה, שמסר הרועה לברזיליה, פרש "ברזיליה" (רש"י) _____

דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה, מדוע זו סיבה לפטור את השומר הראשון (רא"ש) _____

סכם לפי רבא, שומר שמסר לשומר, מי מהם חייב כשמסרו: לשומר אחר _____ לברזיליה _____

לסיכום "מסרה לרועה" מדוע א"א לומר שהבעלים מסרה לרועה _____

אלא מי מיירי שמסרה לרועה _____

ולאיזה רועה מסר: לפי _____

הבנת הגמ' בקושיא על רבא _____ לפי התירוח _____ איכא דאמרי, מדקתני

'מסרה לרועה' ולא קתני 'מסרה לאחר'

שמע מינה, דמאי מסרה לרועה, שדוקא אם מסר רועה לברזיליה הרי הוא נכנס תחתיו, משום דאורחיה דרועה

למימסר לברזיליה, אבל אם מסרה לאחר לא, מה לא _____ אלא מי חייב

א"כ לימא מסייע ליה לרבא, באר את הראי' _____

דוחה הגמ', אמרי, לא, מה לא _____

דלמא אורחא דמילתא קתני _____

"מסרה לרועה" והוא הדין שהראשון פטור כשמסרה לאחר

לפי הא"ד, "מסרה לרועה" האם איירי דווקא כשמסר לברזיליה: לפי הבנת הגמ' בראי' _____ לפי הדיחוי _____

סיכום הקושיא / הראי' ממשנתנו לדברי רבא

לפי זה, מדוע לא קשה / אין ראי'	לפי התירוח / הדיחוי באיזה רועה מיירי	באר את הקושיא / הראי'	האם זו קושיא או ראי' לדברי רבא	"מסרה לרועה וכו'" לפי ההו"א באיזה רועה מיירי	
					לפי מהלך א'
					לפי האיכא דאמרי

אייר תשע"ו

בבא קמא דף נ"ו ע"ב - נ"ז ע"ב

סוגיא דשומר אבידה

איתמר, שומר אבידה, באר "שומר אבידה" (רש"י) _____
 רבה אמר, שהוא כשומר חנם דמי, לפי"ז מה דינו _____
 רב יוסף אמר, שהוא כשומר שכר דמי, לפי"ז מה דינו _____
 ומבאר הגמ' את המחלוקת, רבה אמר כשומר חנם דמי, משום דמאי הנאה קא מטיא ליה
 רב יוסף אמר, כשומר שכר דמי, והשכר הוא בההיא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא, הוי כשומר שכר
 מדוע הוא פטור מלתת לחם לעני (רש"י) _____
 ומנלן (שם) _____
 האם הפטור הוא דוקא בשעה שמטפל באבידה או כל זמן שהאבידה בביתו (תוס') _____
 האם רבה מודה לרב יוסף שהוא פטור מלתת לחם לעני בשעה שמתעסק באבידה (שם) _____
 אי"כ מדוע אינו סובר שמשום הכי יש לו דין שומר שכר (שם) _____
 איכא דמפרשי טעמא דרב יוסף הכי, רב יוסף אמר כשומר שכר דמי, כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה
 איפה כתוב בתורה שחייב לשמור על האבידה (רש"י ד"ה שומר אבידה) _____
 הלכך כשומר שכר דמי, מדוע זו סיבה שיהיה לו דין ש"ש _____

סיכום מחלוקת רבה ורב יוסף

והטעם	האם שומר אבידה דינו כשומר חנם או כשומר שכר	
		לפי רבה
	לל"ק:	לפי רב יוסף
	לל"ב:	

נפק"מ לדינא בין שתי הלשונוות בטעמא דרב יוסף (חתם סופר שבעות דף מד.)

מי שאינו חייב בהשבה, כגון זקן ואינו לפי כבודו ואעפ"כ נטלו		
והטעם	האם יש לו דין ש"ח או ש"ש	
		לל"ק
		לל"ב

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

סימן: החזירה, לעולם, חשב, חייא, אמרת, נשבר, שכר

החזירה:

איתניביה רב יוסף לרבה, מהא דתני בברייתא, החזירה המוצא את האבידה למקום שיראנה הבעלים

אינו חייב לטפל בה מכאן ואילך, דזה נחשב השבה, אם נגנבה או אבדה, חייב המוצא באחריותה

ומוכיח רב יוסף: מאי נגנבה או אבדה וכי לאו נגנבה מביתו ואבדה מביתו, מהבית של מי _____

מה מוכיח רב יוסף מכאן _____ ואיך _____

דוחה רבה, לא, מה לא _____ אלא שנגנבה או אבדה ממקום שהחזירה, והסיפא היא המשך של הרישא

מדוע לפי זה ניחא אפילו לרבה הא דחייב בגניבה ואבידה (תוס') _____

מקשה רב יוסף, והא קתני ברישא "החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה"

באר הקושיא _____

אמר ליה רבה לרב יוסף, הכא במאי עסקינן, כגון שהחזירה בצהרים, איפה מיירי כן, ברישא או בסיפא _____

ותרתי קתני, פירוש, דברישא ובסיפא של הברייתא תני שני מקרים נפרדים

והכי קתני, ברישא תני החזירה שחירת למקום שיראנה בעליה, ושכיח דעייל ונפיק, וחזי לה, שאז הוא מצוי בביתו

לכן הדין הוא שאינו חייב לטפל בה

ובסיפא תני החזירה בצהרים למקום שיראנה בעליה, דלא שכיח דעייל ונפיק, דלא חזי לה, שאז אינו מצוי בביתו,

ולכן נגנבה או אבדה באחריותה, משום דלא הוי השבה.

ביאור הברייתא לפי רבה

מתי החזירה	האם הבעלים מצוי אז בבית או בשדה	א"כ האם שכיח שהבעלים יראה אותה	ולכן האם זה נחשב השבה	לכן מה הדין אם נגנבה או אבדה
				הרישא החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה
				הסיפא נגנבה או אבדה חייב באחריותה

ביאור הברייתא "נגנבה או אבדה חייב באחריותה"

מאיזה מקום איירי שנגנבה או אבדה	מה הטעם שהוא חייב
	לפי רב יוסף
	לפי רבה

ביאור הטעם שברישא פטור ובסיפא חייב

ברישא	בסיפא
	לפי רב יוסף מאיפה נגנבה
	לפי רבה מתי החזירה

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

לעולם:

איתניביה רב יוסף לרבה, מהא דתני בהמשך הברייתא הנ"ל, לעולם הוא (המוצא) חייב על האבידה עד שיחזירנה לרשותו, לרשות של מי (רש"י)

ומוכיח רב יוסף: מאי "לעולם", וכי לא לומר, שחייב אפילו אם נגנבה או אבדה מביתו

שמע מינה, כשומר שכר דמי, באר את הראי

מנא ליה לרב יוסף ש"לעולם הוא חייב וכו'" היינו שחייב גם בגניבה ואבידה (תוס')

אמר ליה רבה לרב יוסף, מודינא לך בבעלי חיים שעליהם שומר אבידה חייב בגניבה ואבידה, אף שדינו כשומר חנם

דכיון דנקטי להו ניגרא ברייתא ר"ל שהתרגלו לפסוע בחוץ, משום הכי בעי נטירותא יתירתא

ובאיזה שומר אבידה הוא פטור בגניבה ואבידה לפי רבה (רש"י)

האם בבעלי חיים מודה רבה שיש לו דין שומר שכר (רש"י ד"ה מודינא לך)

אלא מטעם מה הוא חייב אף שדינו כשומר חנם (שם)

סיכום דין שומר אבידה בגניבה ואבידה

לפי רב יוסף		לפי רבה		
הטעם	הדין	הטעם	הדין	
				בבעלי חיים
				בשאר מטלטלין

ביאור תוס' ד"ה אמר ליה מודינא לך בבעלי חיים

א"כ מדוע לא תירץ כן רבה על הברייתא "החזירה למקום שיראנה"	האם "ניגרי ברייתא" זו סיבה לחייב גם כשנגנבה, וא"כ מדוע	
		לפירוש א' בתוס'
		לפירוש ב' בתוס'

סכס, האם מה שאמר רבה שבבעלי חיים צריכים שמירה יתירה, הוא דוקא לענין אבידה או גם לענין גניבה

לפי פירוש א' בתוס' _____ לפי פירוש ב' בתוס' _____

סכס, מה הטעם של כל אחד מדיני הברייתא

לפי רב יוסף	לפי רבה	
		החזירה למקום שיראנה אינו חייב לטפל בה
		נגנבה או אבדה חייב באחריותה
		לעולם הוא חייב עד שיחזירנה לרשותו

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

השב:

איתיביה רבה לרב יוסף, מהא דתני בבביתא על מה שנאמר בפרשת השבת אבידה **"השב"**

מ"השב" לבד **אין לי** דהוי השבה, **אלא** אם החזירה **בביתו** של בעל האבידה

איך משמע מ"השב" דצריך השבה דוקא לביתו (רש"י) _____

החזירה לגינתו ולחורבתו מנין, שְׁמָה (רש"י) _____

תלמוד לומר **"תְּשִׁיבם"** לרבות דמכל מקום הוי השבה

סכס, החזירה לגינתו ולחורבתו, האם הוי השבה

אם היה כתוב בתורה רק **"השב"** _____ עכשיו שכתוב **"השב תְּשִׁיבם"**

ומוכיח רבה: **מאי לגינתו ולחורבתו**, פירוש, איזו גינה או חורבה מרבינן מ"תשיבם"

אילימא, שהכוונה **לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת**, א"כ **היינו ביתו**, שהרי הם שמורים כביתו

ולכן מה קשה _____

אלא פשיטא, דהכוונה **לגינתו שאינה משתמרת ולחורבתו שאינה משתמרת**

האם כוונת הגמי שאינה משתמרת כלל (תוס') _____ אלא מה הכוונה (שם)

שמע מינה כש"ח דמי, שאילו היה לו דין שומר שכר לאיזה מקום היה צריך להשיבה _____

ומדוע _____

אמר ליה רב יוסף לרבה, **לעולם לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת**

ודקא קשיא לך דא"כ **היינו ביתו** ואין צריך את הריבוי מ"תשיבם"

הא קא משמע לן ("תשיבם"), **דלא בעינן דעת בעלים**, ולכן הוי השבה אפילו לגינתו ולחורבתו

פרש "לא בעינן דעת בעלים" _____

מדוע בגינה וחורבה אין דעת בעלים _____

כדרבי אלעזר, דא"ר **אלעזר הכל צריכין דעת בעלים**, מי הם "הכל" (רש"י) _____

חוץ מהשבת אבידה שאינה צריכה דעת בעלים, **שהרי ריבתה בו תורה השבות הרבה** ("השב תשיבם")

סכס, החזירה שלא מדעת בעלים ואח"כ נאנסה האם חייב: בגנב וגזלן וד' שומרים _____ באבידה _____

ביאור דברי הברייתא לגינתו ולחורבתו מנין ת"ל "תשיבם" מכל מקום

ומה החידוש בזה	האם הכוונה לגינתו וחורבתו המשתמרת / שאינה משתמרת	
		לפי רבה
		לפי רב יוסף

המשך בבא קמא דף נ"ו ע"ב – נ"ז ע"ב

ח"א:

אמר ליה אביי לרב יוסף, ואת, האם לא תסברא דשומר אבידה כשומר חנם דמי

והא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, הטוען טענת גנב באבידה, פרש

מה הוא רוצה להרויח על ידי טענה זו

הדין הוא, שאם אח"כ נמצאה האבידה בידו של ה"שומר אבידה", הרי הוא משלם תשלומי כפל לבעלים

באיזה פסוק נאמר בתורה הדין של טוען טענת גנב (רש"י)

ובאיזה שומר איירי הפסוק

ואי סלקא דעתך דשומר אבידה כשומר שכר הוי, אמאי משלם תשלומי כפל, קרנא בעי שלומי

מתי הוא מתחייב לשלם את הקרן (רש"י) ומדוע

ולכן כשנמצא שהוא עצמו גנבה האם הוא חייב לשלם כפל

ומדוע אם שומר אבידה יש לו דין שומר חנם ניחא

אמר ליה רב יוסף לאביי, הכא במאי עסקינן, כגון שטוען ה"שומר אבידה" טענת לסטים מזויין

אם יש לו דין שומר שכר האם טענה זו פוטרת אותו (רש"י) ומדוע (שם)

לכן מה הדין כשנמצא שהוא עצמו גנבה

סיכום דין שומר אבידה הטוען טענת גנב

"הטוען טענת גנב באבידה משלם תשלומי כפל" באיזה טענת גנב מיירי	ולכן אם נמצא שהוא עצמו גנבה האם משלם כפל		מה דין שומר אבידה שטען שנגנבה הימנו		
	ע"י לסטים מזויין	ע"י גנב רגיל	ע"י לסטים מזויין	ע"י גנב רגיל	
					לפי רבה
					לפי רב יוסף

מקשה אביי לרב יוסף על מה שתירץ דמיירי בטוען טענת ליסטים מזויין

אמר ליה אביי, הרי ליסטים מזויין גזלן הוא, והאם הוא עצמו משלם כפל או קרן בלבד

ולכן שומר שטען טענת ליסטים מזויין ונמצא הפקדון בידו האם הוא חייב כפל

ומדוע (רש"י) א"כ מה קשה

אמר ליה רב יוסף, שְׁאֵנִי אומר לסטים מזויין, כיון דמיטמר מאינשי (מסתתר מאנשים), גנב הוא

והאם הוא עצמו משלם כפל או קרן בלבד (רש"י)

ולכן שומר שטען טענת ליסטים מזויין ואח"כ נמצא בידו, האם הוא חייב כפל (שם)

סכס, לפי רב יוסף, ש"ש שטוען טענת ליסטים מזויין מה דינו (שם) ומדוע (שם)

וכשנמצא בידו האם משלם כפל ומדוע

סיכום דין ליסטים מזויין

לפי זה מה משלם שומר שטען טענת ליסטים מזויין ונמצא בידו	ולכן האם משלם קרן או כפל	והטעם	האם הוא גנב או גזלן	
				לפי אביי
				לפי רב יוסף

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

אמרת:

שים לב: עד כאן דנה הגמ' בדין שומר אבידה, אם הוא כשומר חנם או כשומר שכר מכאן ואילך מתחילה הגמ' לדון בדין לסטים מזויין, אם הוא גנב או גזלן

איתיביה אביי לרב יוסף, מהא דקתני בברייתא, שאפשר ללמוד דין מסוים לשומר שכר בק"ו משומר חנם ואח"כ דוחה הברייתא את הק"ו ואומרת, **לא**, אי אפשר ללמוד שומר שכר בק"ו משומר חנם משום דאיכא למיפרך, **שאם אמרת להחמיר בשומר חנם**, שהוא חמור יותר **שכן משלם תשלומי כפל** באיזה מקרה הוא משלם כפל

תאמר להחמיר גם **בשומר שכר**, שהוא קל יותר **שאינו משלם תשלומי כפל**, מדוע

סכס, איזו חומרה יש בשומר חנם שאין בשומר שכר

ומקשה אביי, **ואי סלקא דעתך, לסטים מזויין גנב הוא**

הרי **נמצא בשומר שכר** שהוא גם **משלם תשלומי כפל**, בטוען טענת לסטים מזויין

סיכום הקושיא: לפי רב יוסף איזה דין יש ללסטים מזויין

לפי זה האם שייך ששומר שכר ישלם תשלומי כפל

ואיפה שנינו בברייתא שאינו כן

אמר ליה רב יוסף לאביי, **הכי קאמר התנא, "לא, אם אמרת בשומר חנם, שכן משלם תשלומי כפל" בכל טענותיו**

באר "בכל טענותיו" (רש"י)

"תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל" אלא בטוען טענת לסטים מזויין

מדוע שומר שכר אינו חייב כפל בטוען טענת גנב שאינו מזויין (רש"י)

סכס, לרי יוסף איזו חומרה יש בש"ח שאין בשומר שכר

סיכום ביאור הברייתא

תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל	אם אמרת בשומר חנם שכן משלם תשלומי כפל	
		באר לפי אביי שליסטים מזויין גזלן הוא
		באר לפי רב יוסף שליסטים מזויין גנב הוא

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

נשבר:

איתיביה אביי לרב יוסף, מהא דתני בבביתא שדורשת את הפסוק שכתוב בשואל "וְנִשְׁבֵּר אוֹ מֵת וגו' שלם ישלם"

שמפסוק זה לבד **אין לי** שיהא חייב, **אלא בשבורה ומתה** שהם אונסין, **גניבה ואבידה מנין** שגם בהם שואל חייב

אמרת ק"ו, ומה שומר שכר הקל, **שפטר בו שבורה ומתה**, מנלן (רש"י) _____

בכל זאת החמיר עליו הכתוב **שחייב בגניבה ואבידה**, מנלן (רש"י) _____

שואל הַחֲמוּר, **שחייב בשבורה ומתה**, מנלן _____

אינו דין שנחמיר עליו **שחייב בגניבה ואבידה**

סיכום הק"ו: מי הקל _____ מה היא קולתו _____

מי הַחֲמוּר _____ מה היא חומרתו _____

איזה דין לומדים מהקל לחמור _____

ומסיימת הברייתא ואומרת, **וזהו קל וחומר שאין עליו תשובה** (פירכא).

ומקשה אביי, **ואי סלקא דעתך לסטים מזויין גנב הוא, אמאי אין עליו תשובה**

הרי **איכא למפרך, מה לשומר שכר, שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת לסטים מזויין**, ולכן דין הוא שנחמיר

עליו שיהא חייב בגניבה ואבידה, תאמר בשואל שאין בו כפל לעולם, שהרי חייב אפילו באונסין.

סכס, איזו חומרא יש בשומר שכר שאין בשואל _____

ומדוע בשואל אין חומרא זו _____

מדוע חומרא זו בשומר שכר הוא רק למ"ד ליסטים מזויין גנב הוא _____

אמר ליה רב יוסף לאביי, **קסבר האי תנא** של הברייתא ד"ונשבר או מת", שאמר ש"זהו ק"ו שאין עליו תשובה"

קרנא בלא שבועה, מי משלם "קרנא בלא שבועה" _____ פרש "בלא שבועה" _____

עדיפא (חמור יותר) **מכפילא** שהיא רק **בשבועה**, מי משלם כפל רק לאחר שנשבע לשקר _____

לסיכום, מדוע הכפל שמשלם שומר שכר אינו נחשב חומרא לגבי שואל _____

סיכום מדוע "זהו ק"ו שאין עליו תשובה"

מדוע "זהו קל וחומר שאין עליו תשובה"	מה החיוב / מדוע אין חיוב	האם יש חיוב בשומר שכר שאין בשואל	
			לפי אביי שליסטים מזויין גזלן הוא
			לפי רב יוסף שליסטים מזויין גנב הוא

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב – נ"ז ע"ב

שכר:

לימא מסייע ליה לרב יוסף, לאיזה דין של רב יוסף רוצה הגמ' להביא ראייה (רש"י) _____
 דתני בברייתא, השוכר פרה מחבירו ונגנבה, ואמר הלה (השוכר) הריני משלם ואיני נשבע
 איזו שבועה היה יכול לישבע (רש"י) _____ ומה דינו אם היה נשבע (שם) _____
 ואח"כ נמצא הגנב, הרי הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר
 מדוע הכפל שייך לשוכר (רש"י) _____
 סברוה, שברייתא זו כר' יהודה, דאמר שוכר כנושא שכר דמי שהוא חייב בגניבה ואבידה
 אלו חכמים סברו כן (רש"י) _____
 ומדוע סברו כן (תוס') _____
 ומדקתני ואמר הלה (השוכר) הריני משלם ואיני נשבע, מכלל, דאי בעי פטר ליה נפשיה בשבועה
 היכי דמי שהשוכר היה יכול לפטור עצמו בשבועה, על כרחך דאיירי כגון דקא טעין טענת לסטים מזויין
 מדוע א"א לומר דאיירי דקא טעין טענת גנב שאינו מזויין _____
 וקתני "ואח"כ נמצא הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר", שמע מינה, לסטים מזויין גנב הוא
 איך משמע כן _____
 דוחה הגמ', אמרי, מי סברת שהברייתא כר' יהודה, דאמר, שוכר כנושא שכר דמי
 דלמא כר' מאיר ס"ל, דאמר, שוכר כשומר חנם דמי, שמה דינו כשנגנבה ע"י גנב שאינו מזויין _____
 ולכן האם יש הכרח לומר דאיירי שטוען טענת לסטים מזויין _____
 לפי זה האם יש ראי' לרב יוסף _____
 איבעית אימא, שהברייתא כר' יהודה, אלא שר' יהודה הוא זה שסובר דשוכר כשומר חנם דמי
 כדמחליף רבה בר אבון, ותני, "שוכר כיצד משלם, ר"מ אומר, כשומר שכר, ר' יהודה אומר, כשומר חנם"
 מדוע רוצה הגמ' לאוקמי הברייתא כר' יהודה (רש"י ב"מ דף צ"ה: ד"ה איבעית אימא) _____

סיכום המחלוקת אם שוכר דינו כשומר חנם או כשומר שכר

האם הברייתא כר' יהודה או כר' מאיר	לר' יהודה	לר' מאיר	
			לפי סתמא דגמ'
			לפי רבה בר אבון

רבי זירא אמר, שלעולם אפשר לומר דהברייתא כר' יהודה דאמר שוכר כשומר שכר דמי
 לפי"ז באיזו טענת גנב יכול לפטור עצמו _____
 ואפילו הכי אין ראי' שלסטים מזויין גנב הוא, דאפשר לומר דהכא במאי עסקינן בטוען טענת לסטים מזויין
 ונמצא לבסוף שלא כדבריו, אלא שהיה לסטים (גנב) שאינו מזויין, ולכן האם הגנב משלם כפל _____
 ומה הדין אם היה נמצא לסטים מזויין _____ ומדוע _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ז ע"ב

ביאור הברייתא ד"השוכר פרה מחבירו ונגנבה וכו'"

הטעם שהגב משלם ככל	ומה נמצא שקרה באמת	הטעם שטענה זו פוטרת אותו	האם השוכר טוען טענת לסטים מזויין או שאינו מזויין	האם הברייתא סוברת שוכר כשומר שכר או כשומר חנם	
					לפי 'לימא מסייע ליה'
					לפי שני הדיחויים הראשונים
					לפי רבי זירא

סיכום סוגיא דשומר אבידה ולסטים מזויין

הדיחוי	באר את ההוכחה	מה רצו להוכיח מזה	סימן	
			<u>החזירה</u> למקום שיראנה וכו' נגנבה או אבדה חייב באחריותה	בענין שומר אבידה
			<u>לעולם</u> הוא חייב עד שיחזירנה לרשותו	
			" <u>השב</u> ", אין לי אלא בביתו לגיתו ולחורבתו מניין ת"ל "תשיבם" מכל מקום	
			והא אמר רבי <u>חייא</u> בר אבא אמר ר' יוחנן הטוען טענת גנב באבידה משלם תשלומי כפל	
			לא, אם <u>אמרת</u> בש"ח וכו' תאמר בשומר שכר שאינו משלם תשלומי כפל	בענין לסטים מזויין
			<u>נשבר</u> או מת וכו' אמרת ק"ו ומה ש"ש שפטור בו שבורה ומתה חייב בגניבה ואבידה וכו' וזהו ק"ו שאין עליו תשובה	
			<u>השוכר</u> פרה מחבירו וכו' ואח"כ נמצא הגנב משלם תשלומי כפל לשוכר	
	ר' זירא			

בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

הקדמה: כשבהמה מזיקה, יש מקרים שבהם התורה חייבה את הבעלים מדין מזיק לשלם "מה שהזיקה" דהיינו את שווי הנזק. ויש מקרים שבהם הוא פטור מדין מזיק, אך במקרים אלו אם יש הנאה לבעלים דהיינו שהרויח ממון ע"י הנזק, משלם "מה שנהנית".

שנינו במשנתנו, "נפלה לגינה ונהנית, משלמת מה שנהנית".

אמר רב, דמשנתנו איירי בנחבטה, על איזה דין אמר כן (רש"י) _____
 מה הנזק שנגרם לתבואה על ידי החבטה (שם) _____
 ואיזו הנאה יש לבעל הבהמה מן התבואה (שם) _____

הקדמה להבנת קושית הגמ':

תנן לעיל דף מז. שאם הכניס פירותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות, והבהמה של בעל הבית הוזקה בפירות, הדיו הוא, שבעל הפירות חייב בנזקי הבהמה.

ובגמ' שם דף מז: אמר רב "לא שנו, אלא שהוחלקה בהן, אבל אכלה פטור, מאי טעמא, הוה לה שלא תאכל".
 ביאור דברי רב:

"לא שנו", שמה _____
 "אלא שהוחלקה בהן, אבל אכלה פטור", איך הוזקה בפירות כשאכלה (רש"י שם) _____
 מה הטעם שבעל הפירות פטור _____
 ומדוע זו סיבה לפוטרו (תוס' שם) _____

מקשה הגמ' על רב, אבל אם נפלה לגינה ואכלה מה יהיה הדין, וכי אפילו מה שנהנית אינה משלמת הרי אין זה מסתבר, דמדוע שיהא פטור, האם לינא שהטעם שפטור הוא משום דרב לטעמיה, דאמר רב היה לה לבהמה שלא תאכל, הרי אמרי בני הישיבה, דאין לומר כן, דהכי השתא, אימור דאמר רב התם שפטור מטעם שהיה לה שלא תאכל, זהו רק היכא דאיתזקא היא, דמצוי אמר ליה מריה דפירי (המזיק) לא משלמנא, שהרי היה לה שלא תאכל, אבל לאזוקי היא אחריני דפטירה לשלומי, מי אמר רב שיהיה פטור מטעם זה.

סכס, במה שייך לומר "היה לה שלא תאכל" _____
 ובמה לא שייך _____

סיכום על איזה נזק אמר רב "היה לה שלא תאכל" ועל איזה לא

המזיק חייב או פטור ולכן האם	האם שייך לומר "היה לה שלא תאכל"	האם הבהמה הוזקה או הזיקה	
			הכניס פירותיו לחצר ואכלה מהן בהמתו של בעה"ב יותר מדאי, ומתה
			נפלה לגינה ואכלה שם פירות

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

אלא, רב לא מבעיא קאמר, דהיינו שלא בא לומר שרק בנחבטה משלמת מה שנהנית, אלא אפילו נחבטה, וכ"ש אכלה ומבארת הגמ' את דברי רב, לא מבעיא אכלה, שפשוט יותר דמשלמת מה שנהנית
 מדוע אינו משלם מה שהזיקה _____ ומה הטעם שמה שנהנית כן משלם (רש"י) _____
 אבל נחבטה, אימא (הייתי אומר) שבעל הגינה מבריה ארי מנכסי חברו הוא, דהיינו שהוא רק מנע היזק מהבהמה ומה שנהנית נמי לא משלם בעל הבהמה, מה הטעם ש"מבריה ארי" אינו מקבל תשלום (רש"י) _____
 קמ"ל, מי משמיע לנו _____ ומה הוא משמיע לנו _____
 סכס לפי המסקנא, באיזה מקרה יש חידוש גדול יותר שחייב לשלם, כשאכלה או כשנחבטה _____
 ומדוע _____
 ולכן אמר רב ד"נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית" אפילו באיזה מקרה _____
 וכ"ש באיזה מקרה _____

סיכום דברי רב שמפרש שמשנתנו איירי "בנחבטה"

ומדוע	מה הטעם באכלה	לפי זה מה הדין אם אכלה	האם כוונתו דוקא נחבטה או אפילו נחבטה	
	מה אי אפשר לומר			לפי ההוה אמינא
				לפי המסקנא

שואלת הגמ', ואימא הכי נמי, באר את השאלה _____
 משיבה הגמ', שנפלה לגינה ונחבטה, לא הוי מבריה ארי משום דמבריה ארי מנכסי חברו מדעתו הוא עושה, ולכן האם חברו חייב לשלם לו _____
 ואילו האי, לאו מדעתו, לאיזה מקרה הכוונה _____ "לאו מדעתו" של מי _____
 ומדוע "שלא מדעתו" זו סיבה לחייב את בעל הבהמה _____
 אי נמי, נפלה לגינה לא הוי מבריה ארי, משום דמבריה ארי מנכסי חברו, לית ליה פסידא, למי _____
 ואילו האי, אית ליה פסידא, למי יש הפסד _____ ואיזה הפסד _____
 כתבו התוס' ששני התירוצים אינם חולקים זה על זה ושניהם אמת, דהיינו שבכדי שיתחייב השני לשלם, צריך שיהיה גם שלא מדעתו וגם דאית ליה פסידא.

סכס לפי תוס', הציל ממון חברו, האם חברו חייב או פטור

ואית ליה פסידא	ולית ליה פסידא	
		אם הציל מדעתו
		אם הציל שלא מדעתו

איזה מהאופנים שבטבלה הוא המקרה של נפלה לגינה ונחבטה דמשנתנו _____

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

הגמ' ממשיכה לפרש את מה ששינונו במשנתנו, "נפלה לגינה ונהנית"

שואלת הגמ', היכי נפל, שמשום כך הוי אונס

רב כהנא אמר, שנפלה ע"י שהחלקה במימי רגליה, מדוע נפילה זו היא אונס (רש"י)

רבא אמר, שנפלה על ידי שדחפתה חברתה

ומבארת הגמ', דמאן דאמר שדחפתה חברתה סובר, כל שכן שהחלקה במימי רגליה הוי הנפילה אונס

ולפי"ז מה משלמת כשהחלקה במימי רגליה

ומאן דאמר שהחלקה במימי רגליה סובר, דרק בזה הוי הנפילה אונס, ומשלמת מה שנהנית

אבל דחפתה חברתה, פשעה, ומשלמת מה שהזיקה

והטעם דהוי פשיעה, משום דאמר ליה, איבעי לך עבורי חדא חדא, מי אומר כן למי

סכס, "היכי נפל": לרב כהנא לרבא

סכס, נפלה מרה"ר לגינה, האם משלם מה שנהנית או מה שהזיקה

לפי רבא	לפי רב כהנא		
		האם הוי אונס	כשהחלקה במימי רגליה
		ולכן מה משלם	
		האם הוי אונס	כשדחפתה חברתה
		ולכן מה משלם	

המשך בבא קמא דף נ"ז ע"ב - נ"ח ע"א

אמר רב כהנא, על איזה מקרה במשנתנו קאי _____
 לא שנו, שמה (רש"י) _____
 אלא, שאכלה באותה ערוגה שנפלה עליה, מה הטעם שהאכילה באותה ערוגה הוי אונס (רש"י) _____
 אבל אם הלכה מערוגה זו לערוגה אחרת, ואכלה שם, משלמת מה שהזיקה
 ר' יוחנן אמר, אפילו מערוגה לערוגה, ואפילו כל היום כולו, ג"כ מה הוא משלם _____
 עד שתצא מהגינה, ותחזור לשם לדעת בעלים, שאז מה הוא משלם _____

סכסם "נפלה לגינה ונהנית" האם משלמת מה שנהנית או מה שהזיקה

על מה שאכלה בערוגה אחרת	על מה שאכלה באותה ערוגה	
		לפי רב כהנא
		לפי ר' יוחנן

אמר רב פפא, לא תימא שכוונת ר' יוחנן היא עד שתצא לדעת, פרש "תצא לדעת" (רש"י) _____
 ותחזור לגינה לדעת בעליה, פירוש בהסכמתו, דהיינו שלא שמר עליה כלל שלא תחזור לשם
 אלא כך כוונתו, כיון שיצתה לדעת בעליה, אע"פ שחזרה שלא לדעת (שלא בהסכמתו) דהיינו שנעל בפניה כראוי
 שגם במקרה זה מה דינו _____
 ומבאר רב פפא, מאי טעמא שחייב לשלם מה שהזיקה, הרי שמרה כראוי
 משום דאמר ליה, מי יכול לומר למי _____
 כיון דילפא (שלמדה) לאכול שם, כל אימת דמשתמטא, להתם רהטא
 באר את דבריו _____
 ולכן איזו שמירה חייב הבעלים לשמור עליה מעתה _____

סיכום דברי רב פפא בביאור דברי ר' יוחנן "עד שתצא ותחזור לדעת"

והטעם	לפי"ז מה משלם אם שמרה שמירה פחותה ובכל זאת חזרה לגינה	לפי"ז האם "לדעת" קאי רק על יציאתה או גם על חזרתה לגינה	
			לא תימא עד שתצא לדעת ותחזור לדעת
			אלא כיון שיצתה לדעת אע"פ שחזרה שלא לדעת

שנינו במשנתנו, "ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה"
 בעי ר' ירמיה, ירדה כדרכה לגינה, והזיקה שם במי לידה, מהו
 אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב, לא תיבעי לך, שלפי דעתו פשוט שמה הדין _____
 מה היא פשיעתו _____ ולגבי מה הוי פשיעה (רש"י) _____
 מהו האונס שקרה בסוף _____ ומדוע הוי אונס (רש"י) _____
 אולם כי תיבעי לך, אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור, מאי
 מה הצד לומר שפטור _____
 מה הצד לומר שחייב _____
 האם פשטה הגמ' את האיבעיא _____

בבא קמא דף נ"ח ע"ב

שנינו במשנתנו, "כיצד משלמת מה שהזיקה, שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה" שואלת הגמ', **מנא הני מילי** שאין שמין את הערוגה הנאכלת בפני עצמה, אלא שמין אותה אגב השדה **אמר רב מתנה, דאמר קרא "וְבַעַר גֵּר בְּשָׂדֵי הָאֲחֵר"**, מלמד ששמין על גב שדה אחר מקשה הגמ', הרי האי "וְבַעַר גֵּר בְּשָׂדֵי הָאֲחֵר" מבעי ליה לאפוקי רשות הרבים באר "לאפוקי רשות הרבים"

מתרצת הגמ', **אם כן** שהפסוק בא לומר רק ששן ורגל פטורים ברה"ר

לכתוב רחמנא "ובער בשדה חבירו", מדוע היה צריך לכתוב כן

אי נמי היה לו לכתוב "ובער שדה אחר"

מאי "בשדה אחר", אלא זה בא ללמדנו דין נוסף, **ששמין על גב שדה אחר**

סכס, אם הפסוק היה בא ללמדנו רק ששן ורגל פטורים ברשות הרבים, מה היה צריך להיות כתוב

א. _____ ב. _____

ועכשיו שהתורה כתבה "ובער בשדה אחר" איזו עוד דרשה

לומדים _____ שואלת הגמ', **ואימא, כוליה** (כל הפסוק "וְבַעַר גֵּר בְּשָׂדֵי הָאֲחֵר")

ר" (להכי הוא דאתא, לאיזו דרשה _____ **לאפוקי רשות הרבים** ששן ורגל פטורים בו, **מנלן**

מתרצת הגמ', **אם כן** ש"בשדה אחר" בא לומר רק כיצד שמין את הנזק, **לכתביה רחמנא גבי תשלומין**

וכך יאמר הכתוב, **"מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם בשדה אחר"**, למה לי דכתביה רחמנא **גבי ובער**

את מה כתבה התורה גבי "ובער"

שמע מינה תרתי, אלו שני דינים לומדים מ"ובער בשדה אחר" 1.

2. _____

סיכום הדרשות מהפסוק "ובער בשדה אחר"

מה לא היינו לומדים	מה היינו לומדים	אם היה כתוב
		ובער בשדה חבירו
		ובער שדה אחר
		ישלם בשדה אחר

בבא קמא דף נ"ח ע"ב

דף עזר לסוגיא דשומא

כללים בענין המידות:

- ❖ 3 קבים = תרקב (מלשון תרי וקב, רע"ב תמיד ג' ו')
- ❖ 2 תרקבים = סאה
- ❖ 30 סאין = כור

בטרקב	בסאה	בכור	
3	6	180	קב
	2	60	תרקב
		30	סאה

מחירי השדות

הטעם	המחיר	השטח	הגודל
אין מצוי לקנות והוא הגודל המבוקש ע"י עניים	יקר	בית סאה 6 קבים	קטן מאוד
אין לו ביקוש לפי שמרובין הן לעני ומועטין לבינוני וכ"ש לעשיר	זול	60 קבים 10 סאין	קטן
מצוי לקנות והוא הגודל המבוקש ע"י בינונים	ממוצע	60 תרקבים 30 סאין	בינוני
אין לו ביקוש לפי שמרובים הן לאדם בינוני ומועטין הן לעשיר	זול	60 סאין	גדול
אין מצוי לקנות והוא הגודל המבוקש ע"י עשירים	יקר	60 כורין 1800 סאין	גדול מאוד

סדר גדילת הפרי

ענבים	א. לולבי גפנים	ב. סמדר	ג. בוסר	ד. פירות גמורים
תאנים	א. יחור		ב. פגים	ג. פירות גמורים

בתבואה: חזיז = שחת, דהיינו תבואה שעדיין לא צמחה כל צרכה.

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

שנינו במשנתנו, "שמין בית סאה וכו'" פירוש, שאין שמין את הערוגה לבדה, אלא שמין אותה אגב בית סאה. שואלת הגמ', **היכי שיימינן** את הבית סאה, הא בפני עצמו א"א לשומו, שהרי אז היה המזיק משלם את מלוא שווייה באר מדוע (רש"י ד"ה סאה בסי סאין) _____

ומנלן שאין המזיק חייב לשלם את כל שווי הנוק ומביאה הגמ' שלש שיטות של אמוראים לפרש איך שמין את הבית סאה
אמר ר' יוסי בר חנינא, שמין את הבית **סאה, בששים סאין**, באר איך עושים שומא זו (שם) _____

ואיך שמין מה שווי הערוגה הנאכלת (שם) _____
לאיזו מהשומות הנ"ל הכוונה הא דקתני במשנתנו "שמין בית סאה באותה שדה" _____
מדוע צריך לעשות זאת בשתי שומות, וא"א לשום מתחילה ערוגה על גבי ששים סאין (שם) _____

ר' ינאי אמר, ששמין אותו לפי **תרקב בששים תרקבים**, כמה קבים יש בתרקב _____ וכמה תרקבים יש בסאה _____
לפייז כמה סאין יש בששים תרקבים _____
ר' ינאי אינו חולק על שאמר ר"י בר חנינא ששמין הערוגה הנאכלת אגב בית סאה, שכן שנינו במשנתנו, "שמין בית סאה", אלא חולק רק על מה שאמר ששמין את הבית סאה בשישים. _____
אלא בכמה סאין שמין את הבית סאה לפי ר' ינאי (רש"י) _____

הערה: ר' ינאי היה יכול לומר "סאה בשלושים סאין" אלא דרצה לנקוט שיעור ששים כמו ר' יוסי בר חנינא, לכן נקט "תרקב בששים תרקבים" דומיא "דסאה בששים סאין", וכוונתו לומר שמחשבין כמה יוצא מחיר של תרקב בתוך שדה של ששים תרקבים ולפי זה נדע כמה מחיר של בית סאה שהוא שני תרקבים (ע"פ מהר"ם שיף) _____
מדוע סובר ר' ינאי שאין לומר כר"י בר חנינא ששמין את הבית סאה בששים סאין (רש"י) _____
מדוע באופן זה יפסיד הניזק (שם) _____
חזקיה אמר, ששמין כל **קלח** שאכלה **בששים קלחים**, האם גם לפי חזקיה עושין שתי שומות _____
אלא איך שמין את הערוגה הנאכלת (רש"י) _____

"היכי שיימינן" סיכום השיטות

איך שמין את הערוגה הנאכלת	איך שמין את הבית סאה	כמה שומות שמין	
			לפי ר' יוסי בר חנינא
			לפי ר' ינאי
			לפי חזקיה

מיתבי, אכלה קב או קביים של תבואה מחוברת לקרקע, מפוזרים כאן מעט וכאן מעט (הביאור ע"פ תוס' רבינו פרץ) _____
אין אומרים **תשלם דמיהן**, פרש (רש"י) _____

אלא, רואין אותה תבואה הנאכלת, **כאילו היא ערוגה קטנה** במקום אחד, **ומשערים אותה** (עד כאן דברי הבריייתא).
מקשה הגמ', **מאי לאו** שמשערין את הערוגה **בפני עצמה**, א"כ על מי קשה (רש"י) _____
באר את הקושיא _____
מתרצת הגמ', **לא, בששים**, באיזה ששים (רש"י) _____

המשך בבא קמא דף נ"ה ע"ב – נ"ט ע"ב

תנו רבנן, אין שמין קב, מפני שמשביחו. ולא בית כור, מפני שפוגמו.

שואלת הגמ', מאי קאמר, פירוש, מה היא כוונת הברייתא

אמר רב פפא, הכי קאמר, אין שמין נזק של "קב" בששים קבים, מפני שמשביח מזיק, פרש "משביח"

ביאור מדוע המזיק מרוויח (רש"י):

שדה של ששים קבים האם הוא נמכר בזול או ביוקר _____ והטעם _____

האם נזק של קב ניכר בששים קבים _____

סכס, בגלל אלו סיבות מרויח המזיק אם שמין קב בששים קבים

1. _____ 2. _____

המשך ביאור הברייתא לפי רב פפא:

ולא שמין נזק של "כור" בששים כורין, מפני שפוגם מזיק, פרש "פוגם"

ביאור מדוע המזיק מפסיד (רש"י):

שדה של ששים כורין האם הוא נמכר בזול או ביוקר _____ והטעם _____

האם נזק של כור ניכר בששים כורין _____ והטעם _____

סכס, בגלל אלו סיבות מפסיד המזיק אם שמין כור בששים כורין

1. _____ 2. _____

אלא איך שמין את הנזק (שם)

מתקיף לה רב הונא בר מנח על הביאור של רב פפא, א"כ האי דתני בברייתא "ולא בית כור"

הרי "ולא כור" מבעי ליה, מדוע היה צריך לומר כן (רש"י)

הערה: "כור" הוא מידת נפח, "ובית כור" הוא מידת שטח שמגדלים בו כור.

אלא אמר רב הונא בר מנח משמיה דרב אחא בריה דרב איקא, הכי קתני

אין שמין נזק של "קב" בפני עצמו, מפני שמשביח ניזק, מדוע מרוויח הניזק

ולא שמין נזק של קב ב"בית כור", מפני שפוגם ניזק, מדוע מפסיד הניזק (רש"י)

אלא, שמין את הערוגה הנאכלת בששים.

סיכום פירוש הברייתא

הסיפא			הרישא			
על מי קאי "מפני שפוגמו"	מה הפירוש "ולא בית כור"	כמה איירי שהזיק	על מי קאי "מפני שמשביחו"	מה הפירוש "אין שמין קב"	כמה איירי שהזיק	
						לפי רב פפא
						לפי רב הונא בר מנח

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב – נ"ט ע"ב

הגמ' מביאה מעשה באדם שהזיק, ודנו איך שמין את הנזק

ההוא גברא, דקץ קשבא מחבריה, פרש

אתא לקמיה דריש גלותא, אמר ליה ריש גלותא למזיק, לדידי חזי לי לההוא דקל

ותלתא תאלתא בקינא הוו קיימי, פרש (רש"י)

והוו שוו שלשתם יחד מאה זוזי, זיל הב ליה תלתין ותלתא ותילתא, כמה זוז חייבו הריש גלותא לשלם

אמר המזיק, גבי ריש גלותא דדאין דינא דפרסאה למה לי, מדוע קרא לזה "דינא דפרסאה" (רש"י)

אתא לקמיה דרב נחמן, אמר ליה רב נחמן לשום את הנזק בששים

אמר ליה רבא לרב נחמן, אם אמרו בנזקי ממונו ששמין בששים, להקל על המזיק

מה הם "נזקי ממונו" (רש"י)

האם יאמרו שכך שמין אף בנזקי גופו, מה הם "נזקי גופו" (רש"י)

מדוע בנזקי גופו ראוי להחמיר

אמר ליה אביי לרבא, בנזקי גופו מאי דעתידך פירוש, מדוע אתה סובר שאין שמין בששים

הרי זה משום דתניא, אדם המבכיר כרמו של חברו, פרש (רש"י)

כשהענבים הם עדיין סמדר, פרש (רש"י דף נט.)

רואין אותו הכרם כמה היתה יפה (שוה) קודם לכן לפני שהזק, וכמה היא יפה לאחר מכאן

לפי זה כמה ישלם המזיק

ואילו ששמין בששים לא קתני, מה מוכח מזה

אין זו ראייה, שהרי אטו גבי נזקי בהמתו נמי, מי לא תניא כי האי גוונא, כמו מה

דתניא בברייתא אחרת, דמיירי גבי היזק של בהמה לגידולים שלא נגמרו כל צרכן

א. במקרה שקטמה נטיעה (עץ צעיר), מי קטמה (רש"י)

ר' יוסי אומר, שגוזרי גזירות שבירושלים אומרים, פרש "גוזרי גזירות" (רש"י)

ומי הם היו (שם)

שאם הייתה הנטיעה בת שנתה (תוך שנה מנטיעתה), משלם שתי כסף

ואם הייתה הנטיעה בת שתי שנים (בשנתה השניה), משלם ארבעה כסף

ב. במקרה שאכלה חזי (שחת), פירוש תבואה שעדיין לא צמחה כל צרכה

ר' יוסי הגלילי אומר, שהנזק נידון במשווייר שבו, פרש (רש"י)

לפי דבריו האם משלם כשעת הנזק או כפירות גמורים

וחכמים אומרים, רואין אותה (את הקרקע) כמה היתה יפה, פרש (רש"י)

וכמה היא יפה עתה משנאכל השחת, ומשלם את ההפרש

לפי דבריהם האם משלם כשעת הנזק או כפירות גמורים

ג. במקרה שאכלה ענבים כשהם עדיין סמדר, איזה שלב זה בגדול הענבים (עיין בטבלה בעמוד 27)

רבי יהושע אומר, רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר דהיינו שמשלם כפירות גמורים

וחכמים אומרים, רואין כמה היתה יפה הקרקע לימכר כשהיא עם הפירות, וכמה היא יפה עתה משנאכל הפירות,

ומשלם את ההפרש, דהיינו שמשלם כשעת הנזק.

האם חכמים באו להחמיר או להקל (רש"י)

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב - נ"ט ע"ב

סיכום כמה משלם אם אכלה חזיז או סמדר

האם שומא זו היא כשעת הנזק או כפירות גמורים	כתוב בלשון הברייתא איך שמין את הנזק		
		לפי ר' יוסי הגלילי	אכלה חזיז - שחת
		לפי חכמים	
		לפי ר' יהושע	אכלה סמדר
		לפי חכמים	

ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון, במה דברים אמורים, שְׁמָה _____
 בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים, איזה שלב זה בגידול הפירות (עיין בטבלה בעמוד 27).
 אבל אם אכלה תאנים כשהם עדיין פגים, או ענבים כשהם עדיין בוסר
 איזה שלב זה: בגידול התאנים _____ בגידול הענבים _____
 רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר, וכן בפגים, כאילו הם תאנים גמורים.

סיכום מחלוקת חכמים ור' שמעון בן יהודה כיצד שמין

כיצד שמין פגים או בוסר	כיצד שמין לולבי גפנים ויחורי תאנים	
		לפי חכמים
		לפי ר"ש בן יהודה

ומסיים אביי את ההוכחה מהברייתא:

קתני מיהת, וחכמים אומרים, רואין אותן כמה היתה יפה וכמה היא יפה

ולא קתני ששמין בששים

אלא מאי אית לך למימר שהכוונה בששים, מדוע מוכרחים לומר כן _____

הכי נמי בששים, איפה גם כן הכוונה בשישים _____

סכס, מה מוכיח אביי מהברייתא ד"קטמה נטיעה" _____

לסיכום, "אדם" שהזיק שדה האם שמין את הנזק בששים:

לפי הריש גלותא _____ לפי רב נחמן _____ לפי מה ששאל רבא _____ לפי אביי _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב – נ"ט ע"ב

אמר אביו, ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל, אמרו דבר אחד דהיינו שדעתם שווה בדבר זה

ר' יוסי הגלילי הא דאמרן, שמה הוא סובר _____

ר' ישמעאל נמי סובר כן, דתניא, מה שכתוב בפסוק "מיטב שדהו ומיטב פרמו וְשֵׁלֶם", הכוונה היא שישלם כפי

מיטב שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק, דברי ר' ישמעאל (להלן יבאר אביו איך רואים שהוא סובר כר"י הגלילי)

ר' עקיבא אומר לא בא הכתוב "מיטב שדהו" להחמיר על המזיק כדברי ר' ישמעאל

אלא בא לגבות לניזקין שיעור דמי נזקו מן העיזית של המזיק, וק"ו שהמזיק להקדש צריך לשלם מעידית נכסיו.

ביאור המחלוקת לפי הנראה מפשטות הברייתא, כך היא: (וכך הבינה הגמ' בתחילה לעיל דף ו' ע"ב)

היו לניזק בשדהו ערוגות שמנות וכחושות, ואכלה הבהמה ערוגה כחושה:

כשווי של איזו ערוגה על המזיק לשלם, לפי ר' ישמעאל _____ לפי ר' עקיבא _____

פרש לפי זה את דברי ר' ישמעאל "מיטב שדהו של ניזק ומיטב כרמו של ניזק" _____

מה הקשתה הגמ' לעיל דף ו' ע"ב על פירוש זה בדברי ר' ישמעאל (רש"י) _____

ולא תימא לתרץ קושיא זו, כרב אידי בר אבין

דאמר רב אידי בר אבין, דאיירי כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות, ולא ידעינן אי כחושה הואי אותה הערוגה, אי

שמינה הואי, דאמר הכתוב לדעת ר' ישמעאל קום שלים שמינה, במיטב דאיכא השתא.

סכס, לפי רב אידי בר אבין: אם ודאי אכלה כחושה כמה ישלם _____

ובאיזה מקרה איירי הפסוק שאמר דמשלם שמינה _____

ומסיים אביו, דהכי לא אמרינן, מאי טעמא, משום דהמוציא מחבירו עליו הראי'

מי הוא המוציא _____ וכיון שאין לו ראייה, כמה ישלם המזיק _____

אלא, כך כוונת ר' ישמעאל, דמשלם במיטב דלקמיה, ומאי ניהו כי היאך דסליק דהיינו כמו שיעלה בימות הקציר

לפי אביו, איזה דין נאמר בפסוק "מיטב שדהו וגו'" לפי ר' ישמעאל _____

ואיך זה מתפרש בפסוק (שם) _____

סיכום המחלוקת ר' ישמעאל ור' עקיבא

מה קשה על מהלך זה בדברי ר' ישמעאל	כמה משלם		מה אכלה הבהמה	
	לפי ר' עקיבא	לפי ר' ישמעאל		
				לפי ההוה אמינא (בדף ו')
				לפי רב אידי בר אבין
				לפי אביו

סכס, "ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד"

איזה "דבר אחד" אמרו שניהם _____

איך רואים זאת בדברי: _____

ר' יוסי הגלילי _____

ר' ישמעאל _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב – נ"ט ע"ב

אמר מר, ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון, במה דברים אמורים, שמה

דוקא בזמן שאכלה לולבי גפנים, ויחורי תאנים (שלב א')

משמע, הא סמדר (שלב ב'), רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר

אימא סיפא, אבל אכלה פגים או בוסר (שלב ג'), רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר. משמע, שרק אז הוא

דרואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר, הא סמדר (שלב ב') רואין אותן כמה היא יפה וכמה היתה יפה.

הסתירה בדברי ר' שמעון בן יהודה כיצד שמין כשאכלה סמדר

לפי זה איך שמין			כתוב את דברי ר"ש בן יהודה בלשון הברייתא	
שלב ג' בוסר	שלב ב' סמדר	שלב א' לולבי גפנים		
				ברישא
				בסיפא

אמר רבינא לתרץ את הסתירה, כרוך (הוסף) סמדר ותני, במה דברים אמורים, בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי

תאנים, אבל אכלה סמדר פגין או בוסר, רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר

האם רבינא הוסיף סמדר לרישא או לסיפא _____ לפי זה איך שמין כשאכלה סמדר _____

מקשה הגמ', אי הכי, שמה _____

ר"ש בן יהודה היינו רבי יהושע, שמה שניהם סוברים _____

מתרצת הגמ', איכא בנייהו (בין ר"ש בן יהודה ור' יהושע) כחש גופנא

פרש "כחש גופנא" (רש"י) _____

ממי נמנע ההפסד ד"כחש גופנא" ע"י הנזק _____

וממה צריך לנכות את ה"כחש גופנא" (שם) _____

ולא מסיימי, פרש _____

אביי אמר, מסיימי ומסיימי, דיש הוכחה ממקום אחר, דמאן תנא דחייש לכחש גופנא ר' שמעון בן יהודה היא,

מהא דתניא, ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון בן מנסיא, האונס את הנערה, אינו משלם את הצער, מפני

שסופה להצטער תחת בעלה, אמרו לו חכמים לר"ש בן יהודה, אינו דומה נבעלת ברצון לנבעלת באונס

למי יש יותר צער, נבעלת באונס או ברצון _____

ולכן לפי חכמים האם האונס משלם את הצער _____ וכמה _____

שאלת רשות: האם חכמים חולקים על ר"ש בן יהודה גם בענין "כחש גופנא" (תוס') _____

איך מוכח כן בדבריהם (שם) _____

סיכום מחלוקת ר' שמעון בן יהודה וחכמים לגבי תשלומי אונס

והטעם	האם משלם את הצער	
		לפי ר"ש בן יהודה
		לפי חכמים

סכם, מה מוכיח אביי מהברייתא בדעת ר"ש בן יהודה _____

ולפי זה מה דעת רבי יהושע _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב – נ"ט ע"ב

אמר אביי, הני תנאי המובאים להלן, ור' שמעון בן יהודה, אמרו דבר אחד

לגבי איזה דין הם סוברים אותו דבר _____

ר' שמעון בן יהודה הא דאמרן, שמה הוא סובר _____

הני תנאי שסוברים כמו ר' שמעון בן יהודה, מאי היא

דתניא בברייתא דמייירי בענין המכה אשה הרה ויצאו ילדיה, שחייב לשלם לבעלה דמי ולדות

רבי יוסי אומר, נכי חיה, פרש "חיה" _____

ממה מנכים זאת (רש"י) _____ כמה מנכים (שם) _____ ומדוע _____

מדוע "נכי חיה", הרי כיון שלא היה לה חיה היא ניזוקת ומצטערת יותר (שם) _____

בן עזאי אומר, נכי מזונות, אלו מזונות (רש"י) _____

ומבאר הגמ' את המחלוקת, דמאן דאמר נכי חיה, סובר כל שכן נכי מזונות, מדוע _____

ומאן דאמר נכי מזונות סובר שרק את זה מנכים, אבל נכי חיה לא

משום דאמר ליה, מי יכול לומר למי _____

אתתא דידי פקיחא היא ולא מבעיא חיה, פרש _____

סיכום מחלוקת ר' יוסי ובן עזאי מה מנכים מדמי ולדות

הטעם	האם מנכים דמי מזונות	הטעם	האם מנכים דמי חיה	
				לפי רבי יוסי
				לפי בן עזאי

סכס, מהו ה"דבר אחד" שאמרו הני תנאי ור' שמעון בן יהודה _____

איך רואים זאת: בדברי ר' שמעון בן יהודה _____

בדברי רבי יוסי _____ בדברי בן עזאי _____

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, עבוד עובדא (עשו מעשה) כוותיה דרב נחמן, ושמו בששים

לגבי איזה נזק אמר רב נחמן ששמין בששים _____

לישנא אחרינא, שדעתם של רב פפא ורב הונא בריה דרבי יהושע נאמרה בנוסח אחר

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, שמו דקלא אגב קטינא דארעא דהיינו בשישים (תוס' ר"פ)

והלכתא כוותיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע בדקלא דארמאה, דאיך שמין _____

והלכתא כוותיה דריש גלותא בדקלא פרסאה, דאיך שמין (רש"י) _____

והטעם (שם) _____

המשך בבא קמא דף נ"ח ע"ב – נ"ט ע"ב

הגמ' מביאה מעשה שבו דנו איך שמין כשאדם הזיק פירות שאינם גמורים

אליעזר זעירא, הוה סיים (נעל) מסאני אוכמי, וקאי (והיה עומד) בשוקא דנהרדעא

פרש "מסאני אוכמי" _____ מנהג של מי לנעול אותם (רש"י)

אשכחוהו דבי ריש גלותא, ואמרו ליה לאליעזר זעירא, מאי שנא שאתה נועל הני מסאני

אמר להו אליעזר זעירא לדבי ריש גלותא, משום דקא מאבילנא אירושלים

אמרו ליה, וכי את חשיבת כל כך לאיתאבולי אירושלים

סבור דבי ריש גלותא, יוהרא (גאווה) הוה מה שהוא נוהג כן, ולכן אתויה וחבשוה במאסר

אמר להו, הניחו לי, דגברא רבה אנא וראוי אני להתאבל על ירושלים

אמרו ליה מנא ידעינן שאכן אדם גדול אתה

אמר להו, או אתון בעו מינאי מילתא ואני אשיב לכם, או אנא איבעי מינייכו מילתא שלא תוכלו להשיב עליה

אמרו ליה בעי את, אמר להו אליעזר זעירא לבי ריש גלותא, האי מאן דקץ כופרא, מאי משלם

לאיזה שלב בענבים דומה כופרא בתמרים (רש"י)

אמרו ליה, משלם דמי כופרא, כמה הם דמי כופרא (רש"י)

לפי זה האם המזיק משלם

אמר להו, **והא הוה תמרי לאחר זמן, באר קושיתו**

אמרו ליה, משלם דמי תמרי בְּשָׁלִים, אמר להו, והא לאו תמרי שקל מיניה

אמרו ליה, אימא לן את, אמר להו, שמין בששים אגב קרקע

מדוע אם שמין בששים לא קשה מה שהקשה להם אליעזר זעירא:

הקושיא "והא הוה תמרי" (רש"י)

הקושיא "והא לאו תמרי שקל מיניה"

אמרו ליה, מאן אמר כוותיך, אמר להו, הא שמואל חי ובית דינו קיים ויכולים אתם לשואלו

שדרו (שלחו) את דברי אליעזר זעירא קמיה דשמואל

אמר להו שמואל, שפיר קאמר לכו אליעזר, ששמין בששים, ושבקהו.

סיכום מהלך הסוגיא:

- א. "מנא הני מילי" הגמ' מבארת שהדין ששמין אגב שדה נלמד מ"ובער בשדה אחר".
- ב. "היכי שיימינן" ג' שיטות אמוראים לבאר איך "שמין בית סאה באותה שדה", וקושיא מברייתא עליהם, וישוב הקושיא.
- ג. מחלוקת אמוראים בביאור הברייתא "אין שמין קב, מפני שמשביחו. ולא בית כור, מפני שפוגמו".
- ד. "ההוא גברא דקץ קשבא מחבריה" אדם שהזיק במחובר לקרקע, נחלקו אמוראים האם שמין אגב קרקע, ובהמשך השקו"ט בנידון זה, מביא אביי ברייתות בענין היזק לפירות שאינם גמורים.
- ה. "אמר אביי, ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד", דהיינו ששניהם סוברים שאם אכלה פירות שאינם גמורים, שמין את הנזק כאילו הזיקה פירות גמורים.
- ו. "אמר מר, ר"ש בן יהודה אומר משום ר' שמעון בד"א שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים" הגמ' מבררת מה היא דעת ר"ש בן יהודה כשאכלה סמדר, וגם מבארת שנחלקו תנאים בענין כחש גופנא.
- ז. "אמר אביי, הני תנאי ור' שמעון בן יהודה אמרו דבר אחד" דהיינו ששלשתם סוברים שמנכים מתשלום נזקין את מה שחסך הניזק מחמת הנזק.
- ח. "רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע, עבוד עובדא כוותיה דרב נחמן בששים" הגמ' פוסקת הלכה בענין אדם שהזיק, שנחלקו בזה לעיל (אות ד')
- ט. "אליעזר זעירא הוה סיים מסאני אוכמי" הגמ' מביאה מעשה שבו דנו איך שמין כשאדם הזיק פירות שאינם גמורים.

בבא קמא דף נ"ט ע"ב

שנינו במשנתנו, "ר"ש אומר, אכלה פירות גמורים, משלמת פירות גמורים, אם סאה סאה, אם סאתיים סאתיים" שואלת הגמ', מאי טעמא דר' שמעון ששמין אותם בפני עצמם, והרי למדנו ששמין אגב שדה אחר. משיבה הגמ', שר' שמעון סובר דהא דאמר רחמנא "וְבַעַר בְּשֵׁי הָאֵחָר" שזה מלמד ששמין על גב השדה, הני מילי, מידי (דבר) דצריך לשדה, (משא"כ הני) פירות גמורים, כיון דלא צריכי לשדה, בעינייהו בעי שלומי. סכס, אכלה פירות גמורים, האם שמין אגב שדה:

לפי תנא קמא _____ ומנליה _____
 _____ לפי ר' שמעון _____ ועל אלו פירות
 נאמר ששמין אגב שדה _____ אמר רב הונא בר חייא א"ר ירמיה בר אבא, דן רב בענין
 כתובה, כר' מאיר

ופסק הלכתא בענין אכלה פירות גמורים, כר' שמעון דמשנתנו
 באר: "דן" (רש"י) _____ "פסק
 הלכתא" (רש"י) _____ מדוע הביא כאן רב הונא בר חייא מה שדן רב בענין
 כתובה (שיטמ"ק) _____

הקדמה: א. אדם הנושא אשה מתחייב בשטר כתובה לאשתו שאם ימות או יגרשנה ישלם סכום מסוים.
 ב. שדה המיוחדת לכתובה, דהיינו שי ה ד שדה זה לאשתו שממנו תגבה כתובתה, אינו יכול למוכרו בלי הסכמתה.

ומבאר רב הונא בר חייא את דבריו, דן רב כר' מאיר
 דתניא, כתב הבעל לראשון (ללוקח ראשון), שטר מכירה על שדה המיוחדת לכתובתה*, ולא חתמה לו, דהיינו שלא
 הסכימה למכירה, ולכן נתבטל המקח, לאחמ"כ חזר הבעל ומכר אותו שדה עצמו* לשני (ללוקח שני), וחתמה לו
 שהיא מסכימה למכירה

הדין הוא, שאם אח"כ מת הבעל או גירשה ולא נשאר לו שום שדה שתוכל לגבות ממנו כתובתה

אבדה כתובתה, דברי ר' מאיר

ר' יהודה אומר שלא אבדה כתובתה, משום שיכולה היא שתאמר מה שחתמתי על השטר הוא רק משום דנחת רוח
 עשיתי לבעלי אך לא הסכמתי באמת למכירה, אתם מה לכם עלי, ולכן יכולה לגבות כתובתה משדה זה.

*שים לב: כך פירש רש"י בסוגייתנו, ועיין במסכת כתובות שפירש באופן אחר.

סיכום דין "כתב לראשון ולא חתמה לו, לשני וחתמה לו" ואח"כ מת הבעל או גירשה

ולכן האם יכולה לגבות כתובתה משדה זה	מדוע	האם מוכח ממה שחתמה רק לשני ולא לראשון שהסכימה למכירה	
	רש"י		לפי ר' מאיר
	ממה שחתמה לשני		לפי ר' יהודה
	ממה שלא חתמה לראשון		
	שיטמ"ק, בשם הר"י		

ופסק הלכתא כר' שמעון, כי הא דתנו, ר"ש אומר, אכלה פירות גמורין, משלמת פירות גמורין, וכו'

סכס, באיזה דין עשה רב כר' מאיר _____
 ובאיזה הלכה פסק כר' שמעון _____

בבא קמא דף נ"ה ע"ב – נ"ט ע"ב

סיכום המשנה על פי דברי הגמ'

הכונס צאן לדיר, באיזה מזיק מיירי משנתנו _____
 ואיך מוכח כן _____
 ונעל בפניה כראוי, מה נחשב שמירה כראוי _____
 ויצאה והזיקה, פטור, מדוע פטור (רש"י) _____
 לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה, חייב, מה נחשב שמירה שלא כראוי _____
 מי התנא דמשנתנו: לפי ר' מני בר פטיש _____
 לפי הדיחוי _____ לפי רבה _____
 נפרצה בלילה, או שפרצה ליסטים, ויצאה והזיקה, פטור
 "נפרצה בלילה" באיזה כותל מיירי _____ ואיך מיירי שיצאה _____
 ומה החידוש שפטור (תוס'): ב'נפרצה בלילה' א. _____ ב. _____
 ב'פרצה ליסטים' _____

הוציאוה ליסטים ליסטים חייבין

ומה החידוש	האם קנו אותה	איך מיירי שהוציאוה	
			לפי תירוך א'
			לפי אביי ור' יוסף

הניחה בחמה, או שמסרה לחש"ו, ויצאה והזיקה, חייב

"הניחה בחמה" באיזה כותל מיירי _____ ואיך מיירי שיצאה _____
 ומה הטעם שהוא חייב _____
 ומדוע הוא חייב כשמסרה לחש"ו _____
מסרה לרועה, נכנס הרועה תחתיו
 מי מיירי שמסרה _____ ומה ההכרח לומר כן _____
 לאיזה רועה מיירי שמסרה: _____
 למי"ד שומר שמסר לשומר פטור _____ למי"ד חייב _____
 ולגבי מה נכנס הרועה תחתיו (רש"י) _____

חמשוך ביאור חמשנה על פי דברי הגמ'

נפלה לגינה, האם נפלה באונס או בפשיעה _____
 והיכי נפלה, לרב כהנא _____ לרבא _____
 ונהנית, באיזו הנאה מיירי א. _____ ב. _____
 ומה החידוש ב'נחבטה' _____
 משלמת מה שנהנית, ומה אינה משלמת (רש"י) _____ ומדוע _____

נפלה לגינה באונס ואכלה, מתי משלמת מה שנהנית, ומתי מה שהזיקה

ומדוע	מתי משלמת מה שהזיקה	מתי משלמת מה שנהנית	
			לרב כהנא
			לר' יוחנן

ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה, מדוע _____
 כיצד משלמת מה שהזיקה, שמין בית סאה באותה שדה וכו'
 מני"ל שאין שמין הערוגה בפני עצמה _____
 וכיצד שמין את ה"בית סאה": לפי ר' יוסי ב"ר חנינא _____
 לפי ר' ינאי _____ לפי חזקיה _____
 ר' שמעון אומר, אכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים וכו'
 פרש מה הם "פירות גמורים" (רש"י) _____
 לפי ר' שמעון מתי שמין אגב השדה (רש"י) _____
 וכמו מי פסק רב להלכה _____

בבא קמא דף נ"ט ע"ב

מתני' המגדיש (העושה גדיש) **בתוך שדה חבירו שלא ברשות**
ואכלתן בהמתו של בעל השדה, פטור בעל השדה מלשלם על התבואה
ואם הוזקה בהן בהמתו של בעל השדה, כגון שהוחלקה בהן, **בעל הגדיש חייב.**
ואם הגדיש בתוך שדה חבירו ברשות
 ואכלתן בהמתו של בעל השדה, **בעל השדה חייב** לשלם לבעל הגדיש.

סיכום דיני המשנה

ואם הגדיש ברשות ואכלתן בהמתו של בעל השדה	המגדיש בתוך שדה חבירו שלא ברשות		
	ואם הוזקה בהן	ואכלתן בהמתו של בעל השדה	
			מי המזיק
			מי הניזק
			מה הדין
			ומדוע

המשך בבא קמא דף נ"ט ע"ב

הקדמה לדברי הגמ':

הדינים דמשנתנו דאיירי במכניס לחצר חבירו, כבר נשנו לעיל במשנה בדף מ"ז ושם נחלקו תנאים לגבי המכניס פירותיו לחצר בעל הבית ברשות ואכלתן בהמתו של בעה"ב שלדעת רבנן בעל הבית חייב (כמו במשנתנו) ולדעת רבי "אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור".

סיכום מחלוקת רבנן ורבי בענין הכניס פירותיו לחצר בעל הבית ברשות

ולכן מה דינו אם אכלתן בהמתו	האם בעל הבית נעשה שומר עליהם	
		לפי רבנן
		לפי רבי

גמ' שואלת הגמ', **לימא תנן** במשנתנו **דלא כרבי**, לאיזה דין במשנתנו הכוונה _____

דאי כרבי, האמר במשנה לעיל דף מז: "אינו חייב **עד שיקבל עליו בעל הבית** בפירוש **לשמור**"

אמר רב פפא, לעולם אפשר לומר דמשנתנו היא אפילו כרבי, **והכא בנטר בי דרי עסקינן**

פרש "נטר בי דרי" (רש"י) _____ ואיפה איירי כן _____

דכיון דאמר ליה בעל השדה (נטר בי דרי) **עייל וגדוש**, הרי זה כאילו אמר לו **עייל ואנטר לך הוא**

ומדוע _____

ובזה מודה רבי שהדין הוא _____

לפי זה מה יסבור תנא דמשנתנו בבעל שדה סתם שאינו שומר הגרנות _____

סכס, באיזה בעל השדה איירי משנתנו, אם המשנה היא: _____

אליבא דרבנן _____ אליבא דרבי _____

סיכום שקו"ט דגמ' האם משנתנו היא אליבא דרבי או לא

לפי רב פפא		"לימא תנן דלא כרבי"		
ולכן כשלא קיבל בעה"ב לשמור האם הוא חייב	באיזה בעל שדה מיירי	מאלו מילים רואים זאת	כשלא קיבל בעה"ב לשמור האם הוא חייב	
				לפי משנתנו
				לפי רבי במשנה דף מ"ז

בבא קמא דף נ"ט ע"ב - ס' ע"א

מתנני' השולח את הבערה (אש) ביד חרש שוטה וקטן וְהַדְּלִיקוּ בזה גדיש של אחרים
פטור השולח בדיני אדם וחייב בדיני שמים, אבל אם שלח את הבערה ביד פקח, הפקח חייב

סיכום דין השולח את הבערה

דין השליח	דין המשלח	
		ביד חש"ו
		ביד פקח

אחד הביא את האור, ואחד הביא אח"כ את העצים, המביא את העצים חייב

אחד הביא את העצים, ואחד הביא אח"כ את האור, המביא את האור חייב

לאחר שבא השני וצירף האש עם העצים בא אחר וליבה, המלבה חייב ובעל האש והעצים פטורין (רשב"א)

אבל אם ליבתה הרוח, כולן פטורין, מה הטעם שבכל המקרים הראשונים פטורין (רש"י)

סיכום בענין אש שנעשית בסיוע אחר

מי פטור	מי חייב	
		אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים
		אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור
		בא אחר וליבה
		ליבתה הרוח (שאינה מצויה)

המשך בבא קמא דף נ"ט ע"ב - ס' ע"א

גמ' אמר ריש לקיש משמיה דחזקיה, לא שנו, שמה _____
האם "לא שנו" קאי על "פטור בדיני אדם" או על "חייב בדיני שמים" _____
אלא במקרה שמסר לו גחלת וליבה אותה החש"ו, שאז פטור המשלח בדיני אדם, הואיל והגחלת אינה מוכנה להזיק כמות שהיא, והחש"ו הם שעשו אותה למזיק _____
אבל במקרה שמסר לו שלהבת, חייב, מי חייב _____
מאי טעמא, משום שמעשיו של המשלח קא גרמו לו, את מה הם גרמו _____
ומדוע ההיזק נחשב מעשיו (לעיל ט:): _____
ור' יוחנן אמר, אפילו במקרה שמסר לו שלהבת נמי פטור המשלח בדיני אדם _____
מאי טעמא, משום דצבתא דחרש גרמה לו, פרש (רש"י דף ט:): _____
ולכן מי נחשב המזיק _____
ולא מחייב המשלח לפי ר' יוחנן, עד שימסור לו גוזא, סלתא, שרגא _____
פרש "גוזא" (רש"י) _____ "סלתא" (רש"י) _____ "שרגא" _____
דהוא, ודאי מעשה דידיה גרמו, ולכן מי נחשב המזיק _____
סכס "השולח את הבערה" באיזה אש מיירי: לפי ריש לקיש _____ לפי ר' יוחנן _____

סיכום דין השולח את הבערה ביד חש"ו

כשמוסר לו גוזא סלתא שרגא	כשמוסר לו שלהבת	כשמוסר לו גחלת		
			מעשיו של מי גרמו את ההיזק	לפי ריש לקיש
			ולכן מה דין המשלח	
			מעשיו של מי גרמו את ההיזק	לפי ר' יוחנן
			ולכן מה דין המשלח	

שנינו במשנתנו, "שלח ביד פקח, הפקח חייב וכו'" בא אחר וליבה, המלכה חייב"

על מה ששנינו "בא אחר וליבה וכו'" אמר רב נחמן בר יצחק

מאן דתני ליבה לא משתבש, באיזה פסוק מצאנו לשון ליבוי ביחס לאש _____

ומאן דתני ניבה לא משתבש, באיזה פסוק מצאנו לשון זה _____

מה הפירוש "ניב" (רש"י) _____

ומה השייכות של זה להבערת אש _____

בבא קמא דף ס' ע"א

שנינו במשנתנו, "לבתה הרוח, כולן פטורין", תנו רבנן, ליבה הוא את האש, ולבתה גם הרוח
אם יש בלביו לבד כדי ללבותה חייב, ואם לאו שאין בליביו כדי ללבותה אלא בסיוע הרוח, פטור
 מקשה הגמ', אמאי, ליהוי כזורה בשבת ורוח מסייעתו שחייב עליה משום מלאכה

מה היא מלאכת זורה _____

האם המלאכה יכולה להעשות בלי הרוח _____ ואעפ"כ האם זה נחשב מעשה של הזורה

לפי זה על איזה דין בברייתא הקושיא _____

שמה צריך להיות הדין _____

ומדוע _____ **אמר אביי** לתרץ את

הקושיא, **הכא** בברייתא **במאי עסקינן, כגון שליבה** הוא **מצד אחד, ולבתו הרוח מצד אחר** מדוע באופן זה אינו חייב

על ליביו (רש"י) _____ **רבא אמר**, דהברייתא

איירי כגון שליבה ברוח מצויה, ולבתו הרוח ברוח שאינה מצויה

מתי באה הרוח שאינה מצויה (רש"י) _____

מדוע באופן זה אינו חייב על מה שסייעתו הרוח (שם) _____

ומה יהיה הדין אם כשהתחיל ללבות כבר היתה רוח שאינה מצויה _____

רבי זירא אמר, דהברייתא איירי **כגון דצמרה צמורי**, פרש "צמרה צמורי" (רש"י) _____

מדוע באופן זה אינו חייב (שם) _____

סכס, לפי שלושת התירוצים עד כאן, האם הקושיא מתורצת ע"י אוקימתא _____

לפי תירוצים אלו, מה יהיה הדין בליבה באופן רגיל וליבתה עמו רוח מצויה מאותו צד _____

רב אשי אמר, שאין להקשות מהברייתא, משום **דכי אמרינן זורה ורוח מסייעתו** שהוא חייב, אע"פ שנעשה גם ע"י

הרוח **הני מילי לענין שבת**, משום **דמלאכת מחשבת אסרה תורה**, מדוע זורה נחשב מלאכת

מחשבת (רש"י) _____ **אבל הכא** לענין נזקין, **גרמא בעלמא הוא, וגרמא בנזקין פטור**

לפי רב אשי כשעשה מעשה בסיוע הרוח האם נחשב כאילו עשה בעצמו _____

ולכן מה דינו לענין נזקין _____ וא"כ מדוע לענין שבת הוא כן חייב

ביאור דברי הברייתא "ואם לאו (שאינן בליביו כדי ללבות) פטור"

עשה מעשה בסיוע הרוח האם זה נחשב מעשה ידיה	ליבה ממש וליבתה רוח מצויה מאותו צד מה הדין לגבי נזקין	מדוע בזורה ורוח מסייעתו הוא כן חייב	ומה הטעם שהוא פטור	באיזה אופן איירי הברייתא	
					לפי אביי
					לפי רבא
					לפי ר' זירא
				כפול ג' אוקימתא	לפי רב אשי

סיון תשע"ו

בבא קמא דף ס' ע"א

מתנ"י השולח את הבערה, פ"י שהדליק אש ברשותו ולא שמרה, והלכה ואכלה (שרפה) **עצים או אבנים או עפר, חייב** איזה נזק נגרם לעפר (רש"י)

שנאמר "פ"י תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או השדה, שלם המבעיר את הבערה"

מאיזו מילה בפסוק לומדים שחייב גם על נזקי אבנים או עפר

גמ' אמר רבא, למה לי דכתב רחמנא בפסוק "פ"י תצא אש" ד' סוגי דברים שניזוקו, והם: קוצים, גדיש, קמה, ושדה מפרש רבא, **צריכי, דאי כתב רחמנא רק "קוצים", הוה אמינא, קוצים הוא דחייב רחמנא, משום דשכיח אש** **גביהו, דהיינו שאין בני אדם נזהרים בהם שלא ישרפו, מדוע (רש"י)**

ושכיח דפשע, ולכן תולין שאיך נשרפו הקוצים (שם)

אבל גדיש, דלא שכיח אש גביהו, ולא שכיח דפשע, לכן תולין שאיך נשרף הגדיש (רש"י)

אימא לא, מה לא ולכן מה הוצרכה התורה לכתוב

ואי כתב רחמנא רק "גדיש", הוה אמינא, גדיש הוא דחייב רחמנא, משום דהפסד מרובה הוא

אבל קוצים דהפסד מועט, אימא לא יתחייב, הואיל ולא הזיק בידים אלא שהדליק בתוך שלו והאש יצאה מעצמה, ולכן הוה אמינא דבהפסד מועט לא בעי להזהר כל כך. (ים של שלמה סימן כ"ה)

ולכן מה הוצרכה התורה לכתוב

סיכום הצריכותא ד"קוצים" ו"גדיש"

מה הסברא לומר שיהא פטור	מה הסברא לומר שחייב רק	
		בקוצים
		בגדיש

ביאור המשך הפסוק: **"קמה" למה לי**, פירוש, מה זה בא ללמדנו

מה קמה בגלוי, אף כל דבר שניזוק באש, חייב עליו רק אם היה בגלוי, לפי"ז על מה הוא פטור באש שואלת הגמ'; **ור' יהודה דמחייב אנזקי טמון באש, "קמה" למה לי** (למה הוצרכה התורה לכותבה)

משיבה הגמ'; **ש"ר יהודה, "קמה" בא לרבות כל בעלי קומה, מי הם בעלי קומה (רש"י)**

מה הצד לומר שיהיה פטור על **"בעלי קומה" (ראב"ד)**

שואלת הגמ'; **ורבנן, שלומדים מ"קמה" לפטור טמון באש, לרבות כל בעלי קומה מנא להו**

משיבה הגמ'; **נפקא להו מ"או הקמה", מאיזו מילה זה נלמד**

שואלת הגמ'; **ור' יהודה, מה הוא לומד מ"או הקמה"**

משיבה הגמ'; **"או" מיבעי ליה לר' יהודה לחלק, ומה היינו אומרים אם לא היה כתוב "או"**

שואלת הגמ'; **ורבנן שלומדים מ"או" לרבות כל בעלי קומה, לחלק מנא להו**

משיבה הגמ'; **נפקא להו לחלק, מ"או השדה"**

שואלת הגמ'; **ור' יהודה מה הוא לומד מ"או השדה"**

משיבה הגמ'; שאינו לומד מזה כלום, אלא **אידי דכתב רחמנא "או הקמה", כתב נמי "או השדה"**

המשך בבא קמא דף ס' ע"א

סיכום השקו"ט לפרש מה לומדים מהפסוק "או הקמה או השדה"

	באר את השאלה	
מה משיבה הגמ',		ולר' יהודה דמחייב אנזקי טמון באש וכו'
		ורבנן וכו'
		ור' יהודה
		ורבנן וכו'
		ור' יהודה

ביאור המשך הפסוק:

"שְׂדֵה" למה לי, לאתויי לחכה נירו וסכסכה אבניו דאע"פ שאינם ראויים לאש, חייב עליהם

פרש "נירו" (רש"י)

מקשה הגמ': **ולכתוב רחמנא רק "שְׂדֵה" ולא בעי הנך, מי הם "הנך"**

הערה: לכאורה קשה, הרי "קמה" נצרך לאפוקי טמון לפי רבנן, עיין פנ"י.

איך אפשר ללמוד מ"שדה" את כל הדברים האחרים

מתרצת הגמ': **צריכא, דאי כתב רחמנא רק "שְׂדֵה" הוה אמינא מה שבשדה, באר "מה שבשדה" (רש"י)**

אין, מה כן

אבל **מידי אחרינא**, איזה דבר (שם) _____ **לא, מה לא**

קמ"ל, מה משמיע לנו הפסוק _____

ואיך (שם) _____

סיכום מה לומדים מהפסוק "או הקמה או השדה" שים לב: הדרשות בגמ' אינם מסודרות לפי סדר הפסוק

לפי ר' יהודה	לפי חכמים	הפסוק
		או
		הקמה
		או
		השדה

בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן, אין פורענות באה לעולם, אלא בזמן שהרשעים בעולם

ואינה מתחלת (הפורענות) אלא מן הצדיקים תחלה

שנאמר "כִּי יִתְּצֶה אֱלֹהִים וְיִמְצָא קוֹצֵי יָם", אימתי אש יוצאה, פי', מתי פורענות באה לעולם, בזמן שקוצים מצוין לה על מי מרמז "קוצים"

ומה הפירוש "בזמן" _____

שקוצים מצוין לה" _____ ואינה מתחלת

אלא מן הצדיקים תחלה, שנאמר "וְנָאָה כָּל גֵּד יֵשׁ", על מי מרמז "גדיש" _____ וממה שואכל

גדיש בלשון עתיד לא נאמר, אלא ונאכל גדיש בלשון עבר

משמע שנאכל גדיש כבר, לפני מה _____

הגמ' מביאה עוד דרשה בענין זה, שאין הפורענות מתחלת אלא מן הצדיקים.

תאני רב יוסף, מאי דכתיב "וְאֵתָם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בַּיְתוֹ עַד בֶּקֶרֶת", על איזו לילה נאמר ציווי זה

_____ הטעם שבנ"י נצטוו שלא לצאת הוא, דכיון שניתן רשות למשחית להשחית, אינו מבחין בין צדיקים

לרשעים

ולא עוד, אלא שמתחיל להשחית מן הצדיקים תחלה, שנאמר "וְהָיָה כִּי תִימָדַד צַדִּיק וְיָשָׁע" _____

באר את ההוכחה (מהרשי"א) _____

בכי רב יוסף ואמר, כולי האי נמי ל'אין דומין, פרש

"לאין" (רש"י) _____ על מי אמר רב יוסף שהם חשובים

להבל (שם) _____ ואיך רואים שהם נחשבים

כך (שם) _____ אמר ליה אביי לרב יוסף,

טיבותא הוא לגבייהו, דכתיב "כִּי מִפְּנֵי" (קודם) הָרַע הָעֵתִידָה לְבֵא נֶאֱסָף הָרַע צַדִּיק" _____

באר מה היא הטובה לצדיקים בזה שהם קודמים לפורענות (רש"י) _____

הגמ' מביאה דרשות נוספות על הפסוק "וְאֵתָם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בַּיְתוֹ עַד בֶּקֶרֶת" _____

אמר רב יהודה אמר רב, לעולם יכנס אדם בכי טוב, ויצא בכי טוב

שנאמר "וְאֵתָם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בַּיְתוֹ עַד בֶּקֶרֶת" _____

מהו "כי טוב" (רש"י) _____ באיזה פסוק מצאנו שנקרא

כן (שם) _____ פרש: "יכנס אדם בכי טוב" (שם) _____ "ויצא בכי

טוב" (שם) _____ ומפני מה יעשה

כן (שם) _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

תנו רבנן, בזמן שיש דָּבָר בעיר, כנס רגליך כדי להנצל מן הדבר, פרש "כנס רגליך" שנאמר "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר"

ואומר, "לֶךְ עִמִּי בֵּא בְחֻדְרֵיךָ וְסִגְרוּ דַלְתֵיךָ בְּעֵדֶךָ" (מלשון מחבוא ומסתור) כְּמַעֲט רָגַע עַד יַעֲבוֹר זָעַם" ואומר, "מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב", חרבו של מי (רש"י) "וּמְחַדְרִים אֵימָה", אימה ממה (רש"י)

איך לומדים מפסוק זה "דבר בעיר כנס רגליך" (שם) שואלת הגמ', מאי ואומר, באר את השאלה

משיבה הגמ', וכי תימא, שמהפסוק "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר" לומדים דהני מילי שיכנס לביתו דוקא בליליא, אבל ביממא לא צריך להיכנס לביתו, מה הסברא לומר כן

וכדי שלא תאמר כן, תא שמע, "לֶךְ עִמִּי בֵּא בְחֻדְרֵיךָ וְסִגְרוּ דַלְתֵיךָ", דפסוק זה לא איירי דוקא בלילה וכי תימא, שמפסוקים אלו לומדים, דהני מילי, שמה

[היכא] דליכא אימא מגואי, פרש אבל היכא דאיכא אימא מגואי, היינו אומרים כי נפיק יתיב בניי אינשי בצוותא בעלמא טפי מעלי

באר וכדי שלא תאמר כן, תא שמע, "מִחוּץ תִּשְׁכַּל חֶרֶב וּמְחַדְרִים אֵימָה"

דמשמע דאף על גב דמחדרים יש אימה, מכל מקום כנס רגליך משום שבחוץ גרוע יותר, שהרי מחוץ תשכל חרב.

סיכום מדוע הוצרך התנא להביא את הגי' פסוקים

איך משמע מהפסוק	ולכן איזה פסוק הוצרך להביא	מדוע היינו אומרים כן	מה היינו אומרים	אילו היה מביא רק הפסוק
אפילו ביום				"וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר"
אפילו כשיש אימה מגואי				"לֶךְ עִמִּי בֵּא בְחֻדְרֵיךָ וְסִגְרוּ דַלְתֵיךָ בְּעֵדֶךָ"

סכם, מה הם הדרשות על הפסוק "וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר" המובאים בסוגייתנו:

דתני רב יוסף

דאמר רב יהודה אמר רב

דתני ברייתא ד"תנו רבנן וכו'"

רבא, בעידן רתחא (בעת הכעס) דהיינו בשעת הדבר, הוי סכר כוי, פרש "סכר" "כוי"

ולמד זאת מהא דכתיב "כִּי עָלָה מִנֵּת בְּחֻלּוֹנֵינוּ" פירושו, שהמות בא בארמנותינו דרך החלון.

המשך בבא קמא דף ס' ע"א - ע"ב

תנו רבנן, בזמן שיש רעב בעיר, פזר רגליך למקום שיש שם מזון, פרש "פזר רגליך"

שנאמר "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה [לְגוֹר] [וַיֹּגֵר] שָׁם"

ואומר, "וַאֲרַבְעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצַרְעִים וַיִּשְׁבוּ פֶתַח הַשָּׁעַר (בזמן הרעב הגדול שהיה בימי אלישע) וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יִשְׁבְּכִים פֹּה עַד מוֹתָנוּ (עד שנמות ברעב), אִם אֲמַרְנוּ נְבוֹא הָעִיר וְהָרָעַב בְּעִיר וּמָתָנוּ שָׁם, וְאִם יִשְׁבְּנוּ פֹה וּמָתָנוּ, וְעַתָּה לָכוּ וְנִפְלֶה אֶל מַחְנֶה אֲרָם שֶׁשָּׁם יֵשׁ לָחֶם, אִם יִחְיֶינוּ נִחְיֶה וְאִם יָמִיתָנוּ וּמָתָנוּ" (מלכים ב' פרק ז')

מה מוכיחה הברייתא מהפסוקים הנ"ל

שואלת הגמ'; מאי ואומר, משיבה הגמ', וכי תימא, שמהפסוק "וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרֶד אֲבָרָם מִצְרִימָה" יש מקום לומר

דהני מילי, שמה

דוקא היכא דליכא ספק נפשות, באיזה מקום (רש"י)

אבל היכא דאיכא שם ספק נפשות, לא, מה לא

תא שמע "לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחינו נחיה ואם ימיתנו ומתנו" מה רואים מפסוק זה

תנו רבנן, בזמן שיש דבר בעיר, אל יהלך אדם באמצע הדרך, אלא היכן יהלך

מפני שמלאך המות מהלך באמצע הדרכים, דכיון דיהבא ליה למלאך המות רשותא להרוג, מסגי להדיא (הולך בגלוי).

ובזמן שיש שלום בעיר, אל יהלך אדם בצדי דרכים, אלא היכן יהלך

דכיון דלית ליה למלאך המות רשותא להרוג, מחבי חבוי ומסגי (מהלך בחבא) ומזיק את ההולכים בצדי הדרכים.

סיכום היכן יהלך אדם כשיש דבר/שלום בעיר

בזמן שיש	היכן מהלך מלאך המות	ומדוע	ולכן היכן צריך האדם להלך
דבר בעיר			
שלום בעיר			

תנו רבנן בזמן שיש דבר בעיר אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת, משום שמלאך המות מפקיד שם כליו

ובאלו בתי כנסת יכול אדם ליכנס א. _____ ב. _____.

שאלות סיכום בענין זהירות מפני הסכנה

באיזה זמן יכנס אדם לעיר ויצא מן העיר

כשיש דבר בעיר:

איפה טוב להיות _____ מה עוד עשה רבא _____

אם אדם בדרך היכן יהלך _____ ומדוע _____

מדוע לא יכנס אדם יחידי לבית הכנסת בשעת הדבר _____

ובאיזה בית הכנסת איירי _____

כשיש רעב בעיר:

מה על האדם לעשות _____

והאם זה נאמר גם כשיש ספק נפשות במקום שהוא רוצה ללכת שם _____

תנו רבנן, אם כלבים בוכים, סימן הוא שמלאך המות בא לעיר

ואם כלבים משחקים, סימן הוא שאליהו הנביא בא לעיר

דהני מילי, שמה _____

דווקא באופן דלית בהו נקבה, מדוע כשיש ביניהם נקבה אין סימן שאליהו בא לעיר (רש"י) _____

בבא קמא דף ס' ע"ב

יתיב רב אמי ורב אסי קמיה דרבי יצחק נפחא, מר אמר ליה לימא מר שמעתתא, ומר אמר ליה לימא מר אגדתא
 באר: "שמעתתא" _____ "אגדתא" _____

פתח ר' יצחק נפחא למימר אגדתא, ולא שביק ליה מר, (זה שביקש שיאמר שמעתתא, לא נתן לו לומר אגדתא)
 פתח למימר שמעתתא, ולא שביק ליה מר (השני שביקש שיאמר אגדתא)

אמר להם, אמשול לכם משל, למה הדבר דומה, לאדם שיש לו שתי נשים, אחת ילדה ואחת זקינה, ילדה
 מלקטת לו שערות לבנות, זקינה מלקטת לו שערות שחורות, נמצא קרח מכאן ומכאן
 באר מה הנמשל _____

אמר להם, אי הכי, אימא לכו מלתא דשויה לתרויכו, פרש (רש"י) _____
 איך שייך לומר דבר ששניהם יהיו מרוצים וחפצים בו (שם) _____

והקשה להם ר' יצחק נפחא סתירה, שיש עליה שני תירוצים, אחת על פי דברי אגדה ואחת על פי הלכה:
 הסתירה היא: נאמר בפסוק "כִּי תֵצֵא אֶשׁ וּמִצָּאָה קוֹצִים" 'תצא מעצמה משמע

ואילו בהמשך הפסוק נאמר "שְׁלֹם יִשְׁלַם הַמְּבַעֵיר אֶת הַבְּעֵרָה" משמע שמי הדליק את האש _____
 סיכום הסתירה, מאיזו מילה משמע: שהאש יצאה מעצמה _____ שהוא הדליק בידיים _____
 ישוב הסתירה על פי דברי אגדה הוא:

שהאש מרמזת לשריפת בית מקדשנו, ובא הכתוב לומר שאע"פ שהאש יצאה מעצמה, כלומר שעוונותינו גרמו לזה
 מכל מקום, אמר הקב"ה, עלי לשלם את הבערה שהבערתי כאילו הוא הבעירה
 שהקב"ה אומר, אני הצייתי אש בציון, שנאמר "וַיִּצֵת אֶשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוּדוֹתֶיהָ"

ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר "וַאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר ה' חֲזַמְתָּ אֶשׁ סָבִיב וּלְכַבֹּד אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ"
 סכס, מי גרם לשריפת בית מקדשנו _____ ואיך הבטיח הקב"ה שהוא יתיחס לזה _____
 שמעתתא, פירוש, וישוב הסתירה על פי הלכה הוא:

פתח הכתוב בנזקי ממונו, רצה לומר, שהאש יצאה מעצמה ובעל האש לא הזיק בידיים
 איך משמע כן בפסוק (רש"י) _____

וסיים בנזקי גופו, איך משמע שהחשיבו הפסוק כנזקי גופו (רש"י) _____
 שינוי הלשון בפסוק בא לומר לך, דהא דאדם חייב על אשו היינו משום שהיא נחשבת כמו חציו ולא משום ממונו.
 פרש "אשו משום חציו" (רש"י) _____

לגבי איזה היזק יש נפק"מ אם אשו משום ממונו או משום חציו (שם) _____
 מה היה משלם במקרה זה אם "אשו משום ממונו" _____
 ומה עוד עליו לשלם כיון ש"אשו משום חציו" _____

סיכום הסתירה בפסוק "כי תצא אש" ו"המבעיר את הבערה", והתירוצים

התירוץ		הסתירה	
על פי אגדתא	על פי שמעתתא	האם משמע שיצאה מעצמה או שהדליק בידיים	
			כי תצא אש ומצאה קוצים
			שלם ישלם המבעיר את הבערה

בס"ד

תמוז תשע"ו

בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

הגמ' מביאה פסוקים, שבהם כתוב שדוד המלך ע"ה התאוה לשנות מים מבור בית לחם

ודורשת שהכוונה בזה שביקש לברר אצל הסנהדרין הלכה שנסתפק בה, ודנה באיזו הלכה הסתפק.

יא. ואחריו שמוא בן אגא הררי, ויאספו פלשתים לחיה, ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים, והעם נס מפני פלשתים: יב. ויתיצב בתוך החלקה ויצילה, ויך את פלשתים ועש ד' תשועה גדולה: טו. ויתאוה דוד ויאמר, מי ישקני מים מבאר בית לחם אשר בשער: טז. ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים, וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער, וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשותתם, ויסך אתם לד': (שמואל ב' פרק כג)

יג. הוא היה עם דוד בפס דמים, והפלשתים נאספו שם למלחמה, ותהי חלקת השדה מלאה שעורים והעם נסו מפני פלשתים: (דברי הימים א' פרק י"א)

"ויתאוה דוד", פירוש, דוד המלך נסתפק באיזו הלכה וביקש לברר אותה

"ויאמר, מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער" פי, מי ילך לברר ההלכה אצל הסנהדרין היושבים בשער בית לחם "ויבקעו שלשת הגבורים במחנה פלשתים" פירוש, שלשה אנשים גיבורים עברו דרך מחנה פלשתים "וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער" והם ביררו אצל סנהדרין מה ההלכה המשך הפסוק הוא, "וישאו ויבאו אל דוד, ולא אבה לשותתם ויסך אתם לה" פי, הביאו התשובה אל דוד והוא לא קיבל אותה שואלת הגמ', מאי קא מיבעיא ליה, פירוש, באיזו הלכה הסתפק דוד

אמר רבא אמר רב נחמן, טמון באש קמיבעיא ליה, מה היה המעשה (רש"י)

והסתפק דוד המלך מה ההלכה, אי כרבי יהודה, אי כרבנן שעתידין לחלוק בזה בדורות הבאים מה הדין בטמון: (שם) לפי ר' יהודה _____ לפי רבנן _____

ופשטו ליה מאי דפשטו ליה (ואין ידוע לנו מה פשטו לו הסנהדרין)

רב הונא אמר, שהמעשה שהסתפק דוד היה, שגדישים דשעורים דישראל הוו, דהוו מטמרי (מתחבאים) פלשתים בהו על איזה פסוק הסתמך רב הונא לומר שהגדישים היו של שעורים (רש"י)

וקא מיבעיא ליה, מהו להציל עצמו בממון חבירו, איך רצה דוד להציל עצמו ע"י ממון חבירו _____

והסנהדרין שלחו ליה, שהדין הוא שאסור להציל עצמו בממון חבירו

אבל אתה מלך אתה, [ומלך] פורץ גדר של אחרים לעשות לו דרך ואין מוחין בידו

לפי זה האם התירו לדוד לשרוף את הגדישים _____

ורבנן ואיתימא רבה בר מרי אמרו, שהמעשה היה, שגדישים דשעורין דישראל הוו, וגדישין דעדשים דפלשתים הוו וקא מיבעיא להו, מהו ליטול גדישין של שעורין דישראל כדי ליתן לפני בהמתו לאכול (שעורים הם מאכל בהמה)

על מנת לשלם במקומם לבעלי השעורין את הגדישין של עדשים דפלשתים

והסנהדרין שלחו ליה, שכתוב "חבל ישיב קשע גזלה ישלם", פירוש, אף על פי שגזילה משלם, בכל זאת רשע הוא, אבל אתה מלך אתה ומלך פורץ גדר של אחרים לעשות לו דרך ואין מוחין בידו _____

סכס, מה לומדים מהפסוק "חבל ישיב קשע גזלה ישלם" _____

האם התירו לדוד ליטול גדישין של שעורין על מנת לשלם עדשים _____ ומה הדין בסתם אדם _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

סיכום השיטות במה הסתפק דוד ותשובת הסנהדרין

מה התשובה ששלחו לו הסנהדרין	במה הסתפק דוד	מה היה המקרה	השאלה היתה בענין
			טמון לפי רבא אמר רב נחמן
			למקלי (לשרוף) לפי רב הונא
			לאחלופי לפי רבנן ואיתמא רבה בר מרי

מקשה הגמ', **בשלמא למאן דאמר** שהספק של דוד היה אם מותר **לאחלופי** גדישים של שעורים תמורת עדשים היינו דכתיב חד קרא "ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים", באיזה ספר כתיב (רש"י) _____
 וכתיב חד קרא "ותהי חלקת השדה מלאה שעורים" באיזה ספר כתיב (רש"י) _____
 מדוע למ"ד לאחלופי ניחא _____

אלא למ"ד שהספק היה אם מותר **למקלי** (לשרוף) את הגדישים של ישראל שנתחאו בהם הפלישתים **מאי איבעיא להו** (למה הוצרכו) **להני תרי קראי**, באר את הקושיא _____
 מתרצת הגמ', שמ"ד למקלי **אמר לך, דהו נמי גדישים דעדשים דישראל, דהו מיטמרו בהו פלשתים**
 לפי זה באלו גדישין התחבאו הפלשתים _____ ושל מי היו הגדישין _____

מקשה הגמ', **בשלמא למ"ד** שהספק היה אם מותר **למקלי**, היינו דכתיב "ויתיצב בתוך החלקה ויצילה" איך הציל את הגדיש (רש"י) _____
אלא למ"ד שהספק היה אם מותר **לאחלופי**, **מאי ויצילה**, הרי גם אם היו מאכילים את השעורים היה דוד משלם אותם מתרצת הגמ', שלמ"ד לאחלופי, ההצלה היתה **דלא שבק להו לאחלופי**

מה היתה ההצלה בגדישין דשעורים של ישראל (תוס') _____
 ולמי היתה ההצלה בגדישין דעדשים של הפלשתים (שם) _____
 מקשה הגמ', **בשלמא** למ"ד **הני תרתי**, אלו שתי שיטות _____

היינו דכתיב תרי קראי, אלו שני פסוקים _____
אלא למ"ד טמון באש קמיבעיא ליה, מאי איבעיא ליה קראי
 מדוע לא הוצרכו שניהם _____
 מתרצת הגמ', שמ"ד טמון קא מיבעיא ליה **אמר לך, טמון וחדא מהנד** גם כן **קמיבעיא ליה**
 לפי זה, כמה ספיקות היו לדוד _____ ומה הן _____

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

מקשה הגמ', בשלמא למ"ד הני תרתי (למקלי, לאחלופי), היינו דכתיב "וְלֹא אָבָה דָּוִד לְשִׁתּוֹתָם" שלא קיבל ההיתר משום שאמר, כיון דאיכא איסורא אצל כל אדם, לא ניחא לי להיות מלך פורץ גדר
אלא למ"ד טמון באש קא מבעיא ליה, מכדי גמרא הוא דשלחו ליה, פרש "גמרא" (רש"י)

אם כן מאי "לֹא אָבָה דָּוִד לְשִׁתּוֹתָם" באר את הקושיא
מדוע א"א לתרץ שמה שלא רצה לקבל את דבריהם קאי על הספק השני ששאל (תוס')

מתרצת הגמ', שלמ"ד טמון, כוונת הפסוק "וְלֹא אָבָה לְשִׁתּוֹתָם" הוא, דלא אמרינהו משמייהו דשלושת הגיבורים משום שאמר דוד, כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי (שמואל הנביא)

שכל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה משמו

מה המעשה של מסירות נפש שעשו שלשת הגיבורים
לפי תירוץ זה האם דוד קבל את הפסק של הסנהדרין לגבי טמון
א"כ מה כוונת הפסוק "ולא אבה לשתותם"

בהמשך הפסוק כתוב, "וַיִּסַּךְ אוֹתָם לֵה"'

בשלמא למ"ד הני תרתי (למקלי ולאחלופי), הסוברים שדוד לא רצה לנהוג כמו שהקילו לו הסנהדרין מובן מה שכתוב "ויסך אותם לה", דהיינו שמה שלא רצה לסמוך על ההיתר שנתנו לו נחשב לו כאילו נסך אותם לה'
משום דעבד לשם שמים, מה הוא עשה לשם שמים

ומדוע החמיר דוד על עצמו (רש"י)

אלא למ"ד טמון באש, דלפי דבריו איך פירשנו לעיל "ולא אבה לשתותם"

א"כ מאי "וַיִּסַּךְ אוֹתָם לֵה"', באר הקושיא

מתרצת הגמ', דאמרינהו להלכות אלו משמא דגמרא, באר "משמא דגמרא"

המשך בבא קמא דף ס' ע"ב - ס"א ע"א

סיכום שקו"ט דגמ' בביאור השיטות בענין הספיקות של דוד

התירוץ	אלא למאן דאמר על איזה מ"ד קשה, ומה הקושיא	בשלמא למאן דאמר לפי איזה מ"ד ניחא, ומדוע	
			היינו דכתיב חד קרא וכו' מלאה עדשים וכתוב חד קרא מלאה שעורין
			היינו דכתיב "ויתיצב בתוך החלקה ויצילה"
			היינו דכתיב תרי קראי
			היינו דכתיב "ולא אבה דוד לשתותם"
			"ויסך אותם לה"

סיכום במה הסתפק דוד וביאור הפסוקים לפי כל השיטות

לפי רבנן ואיתמא רבה בר מרי	לפי רב הונא	לפי רבא אמר רב נחמן	
			במה הסתפק דוד
			מדוע הוצרך לכתוב שהיה שדה של עדשים וגם שדה של שעורים
		הפסוקים שמדברין בענין הגדישים האלו אינן קשורים לספק של אלא, אלא הספק השני תלמי מה היה הספק	של מי היו הגדישים של העדשים ושל מי הגדישים של השעורים
			כמה ספיקות היו לדוד
			"ויוצילה" מה היתה ההצלה
			באר "ולא אבה דוד לשתותם"
			באר "ויסך אותם לה"

בבא קמא דף ס"א ע"א

מתנ"י הדליק בתוך שלו, ועברה האש גדר שהוא גבוה ארבע אמות, ונכנסה לרשות חבירו, והזיקה שם

או שעברה האש דרך הרבים, או שעברה נהר, פטור

כמה הוא רוחב "דרך הרבים" (רש"י) _____

ומנלן (שם) _____ מה הטעם שבכל המקרים הנ"ל המדליק פטור

ומה הדין בכל המקרים אם הדליק בתוך של _____

חבירו _____

גמ' מקשה הגמ', והתניא, עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות חייב

ומה הדין בזה לפי מה דתני במשנתנו

אמר רב פפא, תנא דידן קא חשיב _____

מלמעלה למטה, שש אמות פטור, חמש אמות פטור, עד ארבע אמות פטור תנא ברא, מלמטה למעלה קא חשיב,

שתי אמות חייב, שלש אמות חייב, עד ארבע אמות חייב

לפי זה מה היא דעת שניהם בד' אמות (רש"י) _____

תירוץ רב פפא על הסתירה

לפי זה מה הדין אם עברה גדר שהוא גבוה					האם הוא סובר עד ועד בכלל או עד ולא עד בכלל	האם הוא מונה מלמעלה או מלמטה	
2 אמות	3 אמות	4 אמות	5 אמות	6 אמות			
							תנא דידן
							תנא ברא

אמר רבא, עברה גדר שהוא גבוה ד' אמות שאמרו דפטור, היינו אפילו בשדה קוצים

האם איירי שהדליק בשדה קוצים או שדילגה האש לשדה קוצים (רש"י) _____

ומה החידוש שהוא פטור (שם) _____

אמר רב פפא, ומשפת קוצים ולמעלה ארבע אמות

מה קמ"ל רב פפא _____

ומה היינו אומרים בלי החידוש של רב פפא _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"א

הגמי מביאה מחלוקת באיזו אש מיירי משנתנו

אמר רב, לא שנו שהמדליק פטור, אלא בקולחת, פרש "קולחת" (רש"י)

אבל בנכפפת, אפילו עד מאה אמה, חייב

ביאור דברי רב על פי רש"י

מה מקשה תוס' על לשון זו	האם רב אמר 'לא שנו' על עברה גדר או על דרך הרבים	מה הפירוש "נכפפת"	
			ללישנא קמא
			ללישנא בתרא

ושמואל אמר, מתני' איירי בנכפפת, אבל בקולחת אפילו אם עברה כל שהוא, פטור

תניא כוותיה דרב, במה דברים אמורים, שְׁמָה (רש"י)

דווקא בקולחת, אבל בנכפפת ועצים מצויין לה, אפילו עד מאה מיל חייב

וממשיכה הברייתא: עברה נהר או שלולית שהם רחבים שמונה אמות, פטור.

מה מוכיחה הגמי מברייתא זו:

ל"ק ברש"י (תוס')

ל"ב ברש"י

סכס, האם משנתנו איירי באש קולחת או בנכפפת: לפי רב לפי שמואל

סיכום מחלוקת רב ושמואל בדין אש קולחת ונכפפת

בגדר יותר מד' אמות או בדרך יותר מט"ז אמה		בגדר פחות מד' אמות או דרך פחות מט"ז אמה		
באש נכפפת	באש קולחת	באש נכפפת	באש קולחת	
				לפי רב
				לפי שמואל

שנינו במשנתנו, "עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות, או דרך הרבים וכו', פטור"

שואלת הגמי, מאן תנא שסובר שדרך הרבים היא הפסק לאש, אמר רבא, ר' אליעזר היא

דתנן במשנה הבאה, עד כמה תעבור הדליקה וכו', ר' אליעזר אומר, שש עשרה אמות, כדרך רשות הרבים (פטור)

לפי זה האם ההלכה כר' אליעזר משום דהלכה כסתם משנה (תוס')

ומדוע (שם)

המשך בבא קמא דף ס"א ע"א

שנינו במשנתנו, "עברה גדר שהוא גבוה ד' אמות, או דרך הרבים, או נהר, פטור".

רב אמר, נהר ממש, ושמואל אמר, אריתא דדלאי, פרש "אריתא דדלאי" (רש"י)

כמה היא עמוקה (רש"י לעיל דף נ"ע"ב) _____ וכמה היא רחובה (שם)

מבארת הגמ', מאן דאמר נהר ממש, סובר שהוא פטור אע"ג דליכא מיא, מדוע (רש"י)

ומאן דאמר אריתא דדלאי, אי אית ביה מיא, אין, אבל לית ביה מיא, לא, מה לא

סיכום ביאור "נהר" דמשנתנו

מדוע	האם הוא מפסיק כשאין בו מים	מה הפירוש נהר	
			לפי רב
(רש"י)			לפי שמואל

שנינו לעיל בברייתא תניא כוותיה דרב "עברה נהר או שלולית שהם רחבים שמונה אמות, פטור" הגמ' מביאה משנה שגם לענין פאה, נחל ושלולית מפסיקין.

תנן התם במסכת פאה, ואלו מפסיקין לפאה, פרש "מפסיקין לפאה" (רש"י)

הנחל, והשלולית, ודרך היחיד, ודרך הרבים, כמה הוא רוחב: דרך היחיד (רש"י) _____ דרך הרבים _____

מדוע הוצרך התנא לומר שדרך הרבים מפסקת, הרי זה כ"ש מדרך היחיד (תוס')

שואלת הגמ'; מאי שלולית

אמר רב יהודה אמר שמואל, מקום שמי גשמים שוללין שם, פרש "שוללין" (רש"י)

רב ביבי א"ר יוחנן, ששלולית היא אמת המים שמחלקת שלל לאגפיה, פרש (רש"י)

ומבארת הגמ', מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם, כ"ש אמת המים, שמה

ומאן דאמר אמת המים, סובר שרק היא מפסקת לפאה, אבל מקום שמי גשמים שוללין שם, לא מפסקי

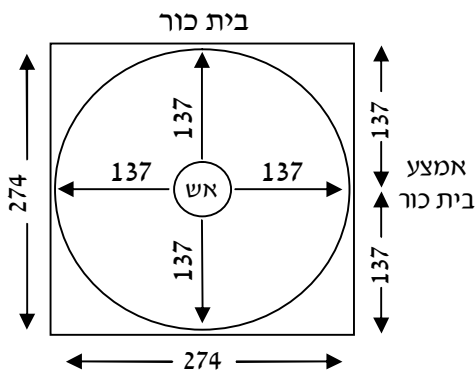
משום דהנהו באגני דארעא מקרו, פרש _____

ביאור שלולית שמפסקת לפאה

מדוע	האם מפסיק	מאי שלולית	
	אמת המים		לפי רב יהודה אמר שמואל
	מקום שמי גשמים שוללין שם		לפי רב ביבי אמר ר' יוחנן

בבא קמא דף ס"א ע"ב

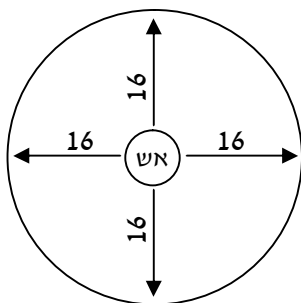
מתנני' המדליק בתוך שלו ויצאה האש והזיקה במקום אחר, עד כמה תעבור הדליקה ועדיין יהא חייב

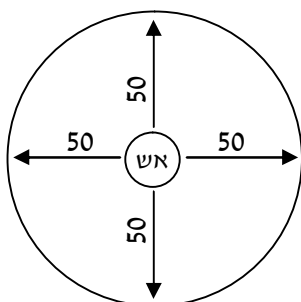
רבי אלעזר בן עזריה אומר רואין אותו

(את האש) כאילו הוא באמצע בית כור

בית כור, היינו שטח שאפשר לזרוע בו שלושים סאה שעורין, והוא מאתיים שבעים וארבעה על מאתיים שבעים וארבעה אמות בקירוב.

רבי אליעזר אומר עד ט"ז אמות כדרך רה"ר

ר' עקיבא אומר עד חמישים אמה

באיזה אש איירי משנתנו (רש"י) _____ ומה יהיה הדין באש נכפפת (שם) _____

הדליק בתוך של חברו ועברה האש יותר מהשיעורים הנ"ל, האם גם אז יהיה פטור _____

ואיך רואים זאת במשנתנו _____

האם גם השיעורים שבמשנה הקודמת הם דוקא במדליק בתוך שלו או אפילו הדליק בתוך של חברו _____

עיין רשב"א ותוס' יו"ט שפירשו מדוע רק במשנתנו אמר התנא "המדליק בתוך שלו" ולא במשנה הקודמת.

ר' שמעון חולק ואומר, נאמר "שְׁלֹם יְשָׁלֵם הַמְּבַעֵר אֶת הַבְּעֵרָה" הַבְּעֵרָה" בא ללמדנו שהכל לפי הדליקה.

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב

גמ' שנינו במשנתנו, ר' שמעון אומר "שְׁלָם וְשָׁלָם הַמְבַקֵּר אֶת הַבְּעֵרָה" הכל לפי הדליקה.

לפי הבנת הגמ' עכשיו, מה הדין לפי ר' שמעון כשעברה האש מרחק שאינה ראויה לעבור, (רש"י במשנה) _____
 מקשה הגמ', **ולית ליה לרבי שמעון שיעורא בדליקה** פירוש, וכי אינו סובר שיש שיעור שאם עברה אותו האש יהא פטור
והתנן (במשנה בב"ב), **לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית, אלא אם כן יש על גבו חלל בגובה ארבע אמות** עד התקרה
 מי יכול לעכב בעדו מלהעמיד את התנור (רש"י) _____ ומדוע (שם) _____
 ואם **היה מעמידו** (את התנור) **בעלייה**, יכולים בני העיר לעכב בעדו מלהעמידו שם, **עד שיהא תחתיו מעזיבה** בעובי
שלשה טפחים, מה היא "מעזיבה" (רש"י) _____
ובכירה שהיה מעמידה בעלייה, די שיהא תחתיה מעזיבה בעובי **טפח**, מדוע (רש"י) _____
 ומסיים ת"ק את דבריו, **ואם הזיק** אע"פ שהרחיק כל ההרחקות הנ"ל, **משלם מה שהזיק**
ר' שמעון אומר, לא נאמרו שיעורין הללו, אלא לומר שאם הזיק פטור משלם
 סכס, המעמיד **תנור** בתוך ביתו, כמה עליו להרחיקו מהתקרה _____
 וכשמעמידו בעלייה, מה מוטל עליו לשים מתחתיו _____ ובאיזה עובי _____
 ואיזה עובי נצרך כדי להעמיד **כירה** בעלייה _____
 הרחיק כל הרחקות אלו, ובכל זאת הזיק, מה הדין: _____
 לפי תנא קמא _____ לפי ר' שמעון _____

סיכום הסתירה בדברי ר' שמעון

איך רואים זאת בדבריו	האם הוא סובר שיש שיעור הרחקה שפוטרו בדליקה	
		במשנתנו
		במשנה בב"ב

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוא לתרץ את הסתירה, שהפירוש "הכל לפי הדליקה" הוא, **הכל לפי גובה הדליקה**
 פרש "לפי גובה הדליקה" (רש"י) _____
 סכס, מה הפירוש בדברי ר' שמעון "הכל לפי הדליקה": _____
 לפי הבנת הגמ' בקושיא _____
 לפי תירוצו של רב נחמן _____
 מי הם שאמרו בשם שמואל שהלכה כר' שמעון _____
 סכס, המדליק בתוך שלו, עד כמה תעבור הדליקה ועדיין יהיה חייב: _____
 לפי ר' אלעזר בן עזריה _____ לפי רבי אליעזר _____
 לפי ר' עקיבא _____ לפי ר' שמעון _____

בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

מתנני' המדליק את הגדיש, והיו טמונים בו כלים, ודלקו עם הגדיש

ר' יהודה אומר, משלם גם על כל מה שבתוכו

וחכ"א, אינו משלם אלא גדיש של חטין אם היה של חטין, או גדיש של שעורין אם היה של שעורין

סכס, האם חייב על טמון באש: לפי ר' יהודה _____ לפי חכמים _____

דין נוסף: _____

אם היה גדי כפות לו, ל' מה (רש"י כב:) _____ ועבד סמוך לו, האם איירי שגם העבד כפות

_____ ונשרף עמו, מי נשרף _____ חייב, על מה הוא

_____ (חייב רש"י) ומנלן שחייבים באש גם על בעלי

_____ (חיים רש"י) מדוע אינו נפטר על הגדי והגדיש

משום קלב"מ, שהרי הרג את העבד (שם) _____ אבל אם היה עבד כפות לו, וגדי

סמוך לו, ונשרף עמו, פטור, על מה הוא פטור (שם) _____

_____ ומדוע (שם)

_____ מנלן שההורג את העבד חייב

_____ (מיתה) האם הפטור של קלב"מ הוא

_____ אפילו אם לא התרו בו, שאז אינו חייב על הריגת העבד (שם)

_____ ומדוע (שם)

סיכום דין המדליק את הגדיש ונשרפו עמו גדי ועבד

ולכן האם הוא חייב לשלם על הגדי והגדיש	א"כ האם המדליק חייב מיתה על שריפת העבד	האם העבד היה יכול לברוח	
			היה גדי כפות לו ועבד סמוך לו
			היה עבד כפות לו וגדי סמוך לו

המשנה חוזרת למחלוקת ר' יהודה וחכמים בענין טמון באש

ומודים חכמים לר' יהודה, במדליק את הבירה (בית), שהוא משלם כל מה שבתוכה

והטעם הוא משום שכן דרך בני אדם להניח כל דבר בבתים

עיין תוס' לעיל דף כב: ד"ה והיה, שפירשו מדוע הפסיק התנא ושנה דין עבד וגדי באמצע הענין של טמון

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

רש"י ד"ה היה גדי כפות לו (בסוף הדיבור)

ברישא דמשנתנו תני "היה גדי כפות לו וכו' חייב" ובסיפא נאמר "וגדי סמוך לו וכו' פטור"

על זה כתב רש"י, ובגדי לא שני לן בין כפות לשאינו כפות

שברישא גם אם הגדי אינו כפות מה יהיה הדין _____ ומדוע _____

ובסיפא גם אם הגדי כפות מה יהיה הדין _____ ומדוע _____

א"כ מדוע נקט התנא ברישא "כפות" ובסיפא "סמוך" _____

ואיכא דאמרי, בגדי נמי דוקא נקט בסיפא "סמוך פטור"

דהפטור הוא משום דהיה לו לברוח, ואפילו אם אין העבד כפות דאין כאן קלב"מ, אפילו הכי פטור על הגדי

ומה דתני בסיפא "עבד כפות לו" שמשמע שהטעם שפטור על הגדי הוא משום קלב"מ

מפרש רש"י ש"עבד כפות לו" "וגדי סמוך לו" הם שני מקרים נפרדים

והכי קאמר:

א. **היה עבד כפות לו**, ובאיזה מצב היה הגדי _____

ב. **אן גדי סמוך לו**, ובאיזה מצב היה העבד _____

בשני מקרים אלו פטור על הגדי, מה הטעם שהוא פטור:

במקרה הראשון _____ במקרה השני _____

מקשה רש"י, **ואע"ג דפשיט בשילהי פרק שני "שורו כממונו"**, לענין דאם הניח גחלת עליו (על השור) ונשרף חייב

פרש "שורו כממונו" (רש"י לעיל כז). _____

וא"כ מה קשה על האיכא דאמרי _____

מתרץ רש"י, **התם ב' הוא דהניח על גבי שור, דלא היה לו לשור ליטול, אבל הכא בגדי סמוך היה לו לברוח**

סכס, לפי האיכא דאמרי ממה אין לבהמה דעת להציל את עצמה _____

וממה יש לה דעת להציל את עצמה _____

סיכום הנפק"מ בין שתי הלשונוות ברש"י בענין המדליק את הגדיש ונשרפו עמו גדי ועבד

מדוע בסיפא הוא פטור על הגדי	מה המקרה/ המקרים דתני בסיפא	הא דתני ברישא "גדי כפות" ובסיפא "גדי סמוך" האם זה דוקא	האם בגדי "סמוך" אמרינן היה לו לברוח
			לפי השיטה הראשונה
			לפי האיכא דאמרי

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

גמ' אמר רב כהנא, מחלוקת, איזו מחלוקת _____

היא דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חברו, דרבי יהודה מחייב אנזקי טמון באש, ורבנן פטרי
 אבל במדליק בתוך של חברו, דברי הכל משלם כל מה שבתוכו, במקרה זה מי מודה למי _____

ומדוע חכמים מודים בזה (רש"י) _____

אמר ליה רבא לרב כהנא, אי הכי, שָׁמָה _____

אדתני סיפא, פרש "אדתנני" _____

מודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה, שמשלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים
 האם מיירי כשהדליק בתוך שלו או בתוך של חברו (רש"י) _____

ואעפ"כ מאיזה טעם תני במשנה שהוא חייב (שם) _____

מזה משמע, שמה יהיה הדין בגדיש (שאיין הדרך להניח בו דברים) כשמדליק בתוך של חברו _____

ומה צריך להיות הדין לפי רב כהנא _____

ולפי דבריו, היה צריך התנא לפלוג וליתני בדידה, במה (רש"י) _____

וכך היה צריך לשנות, במה דברים אמורים, שָׁמָה _____

דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חברו, אבל מדליק בתוך של חברו ושרף גדיש, דברי הכל
 משלם כל מה שהיה בתוכו, מדוע זה חידוש גדול יותר לחלק בגדיש עצמו (שם) _____

סיכום קושית רבא על רב כהנא

לפי היוצא מדברי חכמים במשנתנו		לפי רב כהנא		המדליק בתוך של חברו
הטעם	האם חייב בטמון	הטעם	האם חייב בטמון	
				והדליק את הבירה
		(רש"י)		והדליק את הגדיש

משום קושיא זו חולק רבא על רב כהנא
 אלא אמר רבא, בתרתי פליגי ר' יהודה וחכמים
 פליגי, במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חברו
 דר' יהודה מחייב אטמון באש, האם הוא מחייב גם על כלים שאין דרכן להטמין שם (רש"י) _____

ורבנן סברי לא מחייב, האם הם פוטרים גם על כלים שדרכן להטמין בגדיש (שם) _____

ומדוע (שם) _____

ופליגי נמי, במדליק בשל חברו
 דר' יהודה סבר, משלם על כל מה שבתוכו ואפילו אם זה ארנקי, מה החידוש בארנקי _____

ורבנן סברי, שעל כלים שדרכן להטמין בגדיש, כגון מוריגין וכלי בקר הוא דמשלם
 באר "מוריגין" (רש"י) _____

מדוע חייב על דברים שדרכן להטמין, הרי גזירת הכתוב שאש פטור על טמון (תוס') _____

אבל אם נשרפו כלים שאין דרכן להטמין בגדיש, לא משלם, מדוע (שם) _____

המשך בנא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

סיכום מחלוקת ר' יהודה וחכמים אליבא דרבא

מה הדין בדבר שאין דרכו להטמין		מה הדין בדבר שדרכו להטמין		
לפי ר' יהודה	לפי חכמים	לפי ר' יהודה	לפי חכמים	
				במדליק בתוך שלו
				במדליק בתוך של חברו

סיכום התנאים הנצרכים לשיטת רבא כדי שיתחייב על טמון גם לפי חכמים

באלו מילים תני דין זה במשנה	מהו התנאי	
		תנאי א'
		תנאי ב'

סיכום מחלוקת רב כהנא ורבא ;

המדליק בתוך של חברו, ונשרפו דברים שאין דרכן להטמין שם, מה הדין לפי חכמים :

לרב כהנא _____ לרבא _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

תנו רבנן, המדליק את הגדיש והיו טמונים בו כלים ודלקו (ונשרפו)

ר' יהודה אומר, משלם כל מה שהיה בתוכו

וחכ"א, אינו משלם אלא גדיש של חטין, או גדיש של שעורין, ורואין מקום כלים כאילו הוא מלא תבואה

סכס, כמה הוא משלם על נזק הכלים: לפי ר' יהודה _____ לפי חכמים _____

במה דברים אמורים, שמה _____

דוקא במדליק בתוך שלו, והלכה האש ודלקה בתוך של חבירו

אבל מדליק בתוך של חבירו, (דברי הכל) משלם כל מה שהיה בתוכו

כתב רש"י (ד"ה דברי הכל משלם) וז"ל "רבא מתרץ לה לטעמיה וכו'"

מה קשה מברייתא זו על רבא _____

ומה הוא יתרץ _____

ומודה ר' יהודה לחכמים, במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש, והגדיש והטמין ונשרף הגדיש

באש של מי נשרף הגדיש (רש"י) _____

שאינו משלם אלא דמי גדיש בלבד, מדוע (שם) _____

וכן אם השאיל לו מקום:

1. להגדיש חטין, והגדיש שעורין, 2. להגדיש שעורין, והגדיש חטין

3. להגדיש חטין, והגדיש חטין וחיפן בשעורין, 4. להגדיש שעורין, והגדיש שעורין וחיפן בחטים

ונשרף הגדיש באש של בעל השדה, הדין הוא בכל ד' מקרים אלו שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד.

מה שוה יותר חטין או שעורין _____

סיכום המקרים בברייתא אם שינה המגדיש מחטין לשעורין ולהיפך

מה הטעם שמשלם דמי שעורין בלבד	מה עשה בעל הגדיש	למה נתן לו בעל השדה רשות	
			1.
			2.
			3.
רש"י			4.

שאלות סיכום:

א. המדליק בתוך שלו, והלכה האש ושרפה גדיש של חבירו והיו בו כלים טמונים

האם הוא חייב על הכלים: לפי חכמים _____ לפי ר' יהודה _____

ב. המדליק בתוך של חבירו, האם הוא חייב גם על כלים שאין דרכן להיות טמונים שם

לפי חכמים: לרב כהנא _____ לרבא _____

לפי ר' יהודה _____

ג. באיזה מקרה פטור על טמון גם לפי ר' יהודה _____

המשך בבא קמא דף ס"א ע"ב - ס"ב ע"א

אמר רבא, הנותן דינר זהב לאשה* לשמור, ואמר לה, הזהרי בו של כסף הוא הדין הוא, שאם הזיקתו, הרי היא משלמת דינר זהב, והטעם משום דאמר לה, מאי הוה ליך גביה (הדינר) דאזקתיה מדוע לגבי "להגדיש שעורין והגדיש חיטים" אין המזיק משלם אלא דמי שעורין (רש"י) _____
 אבל אם לא הזיקתו בידים, אלא שפשעה בו, מה היתה פשיעתה (רש"י) _____
 ומה קרה לדינר (שם) _____
 משלמת של כסף בלבד, והטעם משום דאמרה ליה, נטירותא דכספא קבילי עלי, נטירותא דדהבא לא קבילי עלי.
 *והוא הדין לכל אדם והא דנקט רבא "אשה" הוא משום שזה הלשון רגיל בפיו לגבי קדושין (הרא"ה הובא בנמוקי יוסף)

סיכום דברי רבא הנותן דינר זהב לאשה ואמר לה הזהרי בו של כסף הוא

והטעם	מה היא משלמת	באר מה עשתה (רש"י)	
			הזיקתו
			פשעה בו

אמר ליה רב מרדכי לרב אשי, אתון, דין זה בדרבא מתניתו לה, איזה דין _____
 אנו, ממתניתא פשיטא לן, דתני לעיל שאם נתן לו רשות להגדיש חטין, וחיפן בשעורין או שעורין, וחיפן בחטין שהדין הוא שאינו משלם אלא דמי שעורין בלבד, משום דאמר ליה, נטירותא דשערי קבילי עלי וכו' האם ההוכחה היא מ"חטין וחיפן בשעורין" או מ"שעורין וחיפן בחטין" _____
 באר את ההוכחה _____
 מדוע אינו מוכיח זאת מהרישא דקתני "שעורין והגדיש חטין שאינו משלם אלא דמי שעורין" (תוס' ר"פ)

בבא קמא דף ס"ב ע"א

אמר רב, שמעית מילתא לר' יהודה פירוש, שמעתי הלכה שנאמרה אליבא דר' יהודה דמשנתנו ולא ידענא מאי היא ההלכה ששמעתי, אמר לו שמואל, ולא ידע אבא (רב) מאי שמיע ליה, הרי זו ההלכה ששמע לר' יהודה דמחייב על נזקי טמון באש, עשו רבנן תקנת נגזל באשו

באר מה היא "תקנת נגזל" (רש"י) _____

ואיך שייך תקנה זו באש (שם) _____

תוס' ד"ה לר' יהודה כתבו וז"ל:

לרבנן נמי הוה מצי למימר דעשו תקנה (תקנת נגזל) שהרי גם לפי דבריהם יש מקרים שחייב בטמון, והם: כשהדליק בתוך של חברו, א. בבירה חייב בכל דבר שהיה טמון שם, ב. בגדיש חייב במוריגין שדרכן להטמין בגדיש א"כ מה קשה _____
מתרץ תוס', אלא מה שנאמרה הלכה זו אליבא דר' יהודה רבותא אשמועינן, והחידוש הוא דלרבי יהודה אפילו ארנקי בגדיש עשו תקנת נגזל, באר מה החידוש בזה _____

בעי אמימר, האם עשו תקנת נגזל במסור או לא, מהו הנזק שעשה המוסר _____

ואיך שייך "תקנת נגזל" במסור _____

במה שונה מסור מגזלן שמשום זה מסתפקת הגמ' (תוס' דף נ"ד. ד"ה חמור) _____

מבארת הגמ', אליבא דמ"ד לא דיינינן דינא דגרמי, לא תבעי לך וכו', דודאי מה הדין _____

ומדוע _____

אלא כי תבעי לך, אליבא דמ"ד דיינינן דינא דגרמי, האם עשו תקנת נגזל במסור דמשתבע ושקיל או לא, תיקו.

לפי הצד שעשו תקנת נגזל במסור, האם הוא נאמן בשבועה גם לומר שהלשין עליו, או שעל זה צריך עדים, ונאמן לומר רק כמה היה הנזק (תוס') _____

ההוא גברא, דבטש בכספתא דחבריה, שדייה בנהרא

באר מה היה המעשה _____

אתא מריה (בעל הארגז), ואמר הכי והכי הוה לי בגוה, פרש _____

יתיב רב אשי וקא מעיין ביה, כי האי גוונא מאי, באר במה הסתפק (רא"ש) _____

א"ל רבינא לרב אחא בריה דרבא, ואמרי לה, רב אחא בריה דרבא לרב אשי, וכי לאו היינו מתניתינן

דתנן ומודיס חכמים לר' יהודה, במדליק את הבירה שמשלם כל מה שבתוכו שכן דרך בני אדם להניח בבתים

האם בעל הבירה נאמן בשבועה לומר מה היה בתוכו _____

ומה הוא מוכיח מזה לגבי "בטש בכספתא" _____

אמר ליה, אי דקא טעיין זוזי, הכא נמי, שמה _____

הכא (במאי עסקינן) המקרה היה, דקא טעיין מרגניתא היתה בתוך הארגז, מאי

והצדדים הם: מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא, לפי צד זה האם הוא נאמן בשבועה לומר שהיה שם מרגניתא _____

או לא שאין דרך בני אדם להניח מרגליות בארגז ואינו נאמן לישבע וליטול, תיקו.

סכס, האם בעל הארגז נאמן בשבועה לומר כמה מעות היה בו _____

ועל מה הסתפק רב אשי _____

ומה הם צדדי הספק _____

המשך בבא קמא דף ס"ב ע"א

אמר ליה רב יימר לרב אשי, במקרה שטעין שהיה כסא דכספא (כוס של כסף) בבירה שנשרפה, מאי באר שאלתו _____

אמר ליה רב אשי לרב יימר, חזינא, אי איניש אמיד הוא דאית ליה כסא דכספא פרש "אמיד" (רש"י) _____

אי נמי, איניש מהימנא הוא דמפקדי אינשי גביה, פרש _____
 במקרים אלו הדין הוא, דמשתבע ושקיל, מה הוא נשבע _____
 ואי לא, מה "לא" _____
 לאו כל כמיניה, באר _____
 סכס, מי נאמן בשבועה לומר שהיה בביתו כלי כסף _____

סכס, האם עשו תקנת נגזל בדברים דלהלן

בטש בכספתא		מסור		טמון באש בבירה	
במרגינתא	במעות	למ"ד דיינין דינא דגרמי	למ"ד לא דיינין דינא דגרמי	בשאר דברים	בכסא דכספא

אמר ליה רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי, מה ההבדל בין גזלן לחמסן בלשון חכמים שים לב: בתוס' מבואר דבלשון התורה אין חילוק בין גזלן לחמסן, והשאלה היא לגבי לשון חכמים שמצאנו שיש הבדל ביניהם. איך הוכיחו התוס' שבלשון חכמים יש הבדל ביניהם _____

אמר ליה רב אשי לרב אדא, שההבדל הוא, שחמסן יהיב דמי, ואילו גזלן לא יהיב דמי אמר ליה רב אדא, אי יהיב דמי, וכי חמסן קרית ליה (בתמיה) _____

והאמר רב הונא, תלוה וזבין, זביניה זביני, פרש _____
 ומדוע זו סיבה שלא לקרותו "חמסן" _____
 מתרצת הגמ', לא קשיא, הא דאמר המוכר רוצה אני, מי איירי כן _____
 הא דלא אמר המוכר רוצה אני, מי איירי כן _____
 סכס, מי נקרא: גזלן _____ חמסן _____

סיכום דין תלוה וזבין

ולכן האם נקרא חמסן	האם מקחו מקח	
		כשאמר רוצה אני
		כשלא אמר רוצה אני

בבא קמא דף ס"ב ע"ב

מתני' גץ (ניצוץ) **שיצא מתחת הפטיש של נפח והזיק, חייב**

מטעם איזה מזיק חייב (תוסי' דף ס' ע"א ד"ה רב אשי) :

כשהזיק בלי סיוע הרוח _____ בסיוע הרוח _____

ומה _____ באיזה מהאופנים מיירי משנתנו _____

ההכרח לומר כן _____ **גמל שהיה טעון פשתן, ועבר הגמל ברשות הרבים, ונכנס**

פשתנו לתוך החנות, ודלקו (הפשתן) **בנרו של חנוני, והדליק ע"י הפשתן את הבירה, בעל הגמל חייב לשלם על**

הבירה

אבל אם **הניח חנוני נרו מבחוץ, ונדלק הפשתן, והדליק את הבירה, החנוני חייב**

ר' יהודה אומר, אם נדלק הפשתן בנר חנוכה שהניחו מבחוץ, החנוני פטור, מדוע (רש"י דף כב.) _____

סיכום דין גמל שהיה טעון פשתן ודלקו בנרו של חנוני

ולכן מה דין	מה היא פשיעתו	מי הפושע	
בעל הגמל			נכנס פשתנו לתוך החנות
החנוני			
בעל הגמל			הניח חנוני נרו מבחוץ
החנוני			

גמ' **אמר רבינא משמיה דרבא, ש"מ מדרבי יהודה שנר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה** טפחים מהקרקע

מהו הטעם שמצוה להניחה דוקא שם (רא"ש) _____

דאי סלקא דעתך שמצוה להניחה למעלה מעשרה, אמאי אמר ר' יהודה בנר חנוכה פטור

לימא ליה, הוי ליה לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו, מי יכול לומר כן למי _____

אלא לאו שמע מינה, מצוה להניחה בתוך עשרה טפחים

באר את הראיה _____

הערה: עיין רשב"א שבת דף כ"א ע"ב שהקשה איך הוכיח רבא מכאן שמצוה להניחה למטה מעשרה טפחים, הרי

מדברי ר' יהודה מוכח רק שמצוה להניחה למטה מגמל ורוכבו, וזה הרי יותר מעשרה טפחים.

דוחה הגמ', **אמרי, לא** (אין ראייה מדברי ר' יהודה), **לעולם אימא לך שאפשר להניחה אפילו למעלה מעשרה** טפחים,

מאי אמרת, שא"כ מדוע פטור הרי יכול בעל הגמל לומר לו איבעי לך לאנוחי למעלה מגמל ורוכבו

אין זו טענה, **דכיון דבמצוה קא עסיק, כולי האי לא אטרוחה רבנן, באר את הדיחוי** _____

כתב הרא"ש דאע"ג דהראיה נדחית, מכל מקום דברי רבינא לא נדחו, ומצוה להניחה בתוך עשרה.

אמר רב כהנא, דרש רב נתן בר מניומי משמיה דרבי תנחום, נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה, פסולה,

כסוכה וכמבוי, מה הטעם בנר חנוכה (רש"י) _____

סכס, **בנר חנוכה באיזה גובה מצוה להניחו** _____ ועד איזה גובה כשר _____

הדרן עלך

אחר השלמת הפרק יאמר זה ויועיל לשכחה בעזרת השם יתברך:

הדרן עלך פרק הכונס והדרך עלן	נחזר עלך פרק הכונס ותחזור עלינו
דעתן עלך פרק הכונס ודעתך עלן	דעתנו עלך פרק הכונס ודעתך עלינו
לא נתנשי מינך פרק הכונס ולא תתנשי מינן	לא נשכח ממך פרק הכונס ולא תשכח מאתנו
לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי (ג' פעמים)	לא בעולם הזה ולא בעולם הבא

יחי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא, חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רביש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא , יי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחבמני מצותיך כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקך למען לא אבוש: לעולם לא אשכח פקודיך כי גם חיותני: ברוך אתה יי למדני חקך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות, שאנו משפיעים והם משפיעים, אנו משפיעים לדברי תורה והם משפיעים לדברים בטלים, אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלין שכר והם עמלים ואינם מקבלין שכר, אנו רעים והם רעים, אנו רעים לחיי העולם הבא והם רעים לבאר שחת, שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יחי רצון מלפניך יי אלהי, כשם שעזרתני לסים פרק הכונס בן תעזרני להתחיל (פרקים) מסכתות וספרים אחרים ולסיימם ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא ימוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם: ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אתך בשכבך תשמר עלך וחקיעות היא תשיחך: פי בי ירבו ימך ויסיפו לך שנות חיים: אך ימים בימינה בשמאלה עשר וקבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום: